

Glasnik

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, lipanj 2013.

VLASTA VUKOVIĆ- HOIĆ,
PREDSJEDNICA HSS MS-MT-a

**EU donosi nadu
u poštenije i
pravednije odnose
u svijetu rada i
kapitala**

STR. 8.-9.

UMAG 2013.

**Sindikalno-
sportski susreti
zdravstva i
socijalne skrbi
okupili 1200
sudionika**

STR. 16.-17.

ODLUKE GLAVNOG VIJEĆA

**Obavijest
o izmjeni
Pravilnika i
pogodnostima
za članove
sindikata**

STR.11.-13.

OD PROSVJEDA DO PREGOVORA I SPORAZUMA S VLADOM

Kompromisni sporazum Vlade RH i sindikata

STR. 7.-9.

- Vlada se obvezuje da u 2013. neće smanjivati razinu plaća i dodataka na plaću po osnovi radnog staža
- O uvećanju koeficijenata pregovarat će se kad bude zabilježen rast BDP-a
- Sindikati imaju pravo na štrajk

Aktivna podružnica u Novskoj

Pet medicinskih sestara iz Novske osnovalo je podružnicu HSS MS-MT-a 17. studenog 2012. godine, a podružnica danas ima 18 članova. Slijeva na desno: sestra Snježana Barberić, odvjetnica HSS MS-MT-a dipl. iur. Margita Plažanin, sestra Lidija Vapenski, sestra u mirovini Mira Filipović, sestra predsjednica sindikane podružnice Vesna Stiplošek, sestra Mira Mirosavljević, predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak, sestra Milka Radočaj i voditeljica ispostave Doma zdravlja Novska Jaka Ivezić.

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak, sestra Milka Radočaj, odvjetnica HSS MS-MT-a dipl. iur. Margita Plažanin i sestra Lidija Vapenski

U lječilištu Bizovačke toplice 26. listopada prošle godine osnovana je podružnica HSS MS-MT-a koju vodi gospođa Marija Ljubek. Osnivanju sindikata nazočila je i predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a

Marija Ljubek, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u lječilištu Bizovačke toplice

Gipseri razgovarali o sintetskim gipsevima

U organizaciji HUMS-a u Donjoj je Stubici od 24. do 25. svibnja 2013. održan skup nazvan 'Trajno i stručno usavršavanje medicinskih sestara i tehničara - gipsera: Noviji pristupi u aktivnoj imobilizaciji'.

Teme skupa su, među ostalim, bile dostignuća u sintetskim gipsevima, usporedba sintetskih i klasičnih gipseva, stručna radionica - rad sa sintetskim gipsevima, a predavači: Mario Škalić, med. techn. - gipser, Klinika za dječje bolesti Zagreb; Mario Aničić, med. techn. - gipser, OB Slavonski Brod; i Zdravko Mikulaj, med. techn. - gipser, OŽB Čakovec.

Tješnja suradnja zagrebačkog Medicinskog fakulteta i HKMS-a

Dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Davor Miličić i Dragica Šimunec, predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara, početkom godine, 8. veljače 2013., potpisali su sporazum o edukacijskoj, znanstvenoj i stručnoj suradnji između Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centra za palijativnu medicinu, medicinsku etiku i komunikacijske vještine te Hrvatske komore medicinskih sestara. Ustanove žele razvijati suradnju na edukaciji o palijativnoj skrbi, razmjeni informacija na tom području, organizaciji međunarodnih skupova te istraživačkim projektima.

Dopunjen Pravilnik o pripravničkom stažu

Od veljače 2013. na snazi je Pravilnik o dopunama Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika (Narodne novine, broj 14/2013.) koji u članku 2. propisuje da je zdravstveni radnik koji je obavio pripravnički staž i položio stručni ispit te nakon toga stekao višu razinu obrazovanja u istom zdravstvenom usmjerenju i ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u tom zdravstvenom usmjerenju, obavezan položiti stručni ispit bez obveze obavljanja pripravničkog staža. Osim toga, zdravstvenom radniku koji je nakon obavljenog pripravničkog staža i položenog stručnog ispita stekao višu razinu obrazovanja u drugom zdravstvenom usmjerenju, trajanje pripravničkog staža može se skratiti za dio programa, ako je program obavljenog pripravničkog staža sukladan programu pripravničkog staža više razine obrazovanja.

Ako je netko obrazovanje završio nakon stupanja na snagu Pravilnika o dopunama Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika, prije promjene razine obrazovanja u Registru HKMS-a i izdavanja novog Odobrenja za samostalan rad mora se obratiti Ministarstvu zdravlja radi polaganja stručnog ispita.

Znanstveni projekt u Zadru o smjenskim radnicima i kvaliteti života

Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru i Opća bolnica Zadar provode znanstveni projekt Kvaliteta života i zdravstveni status smjenskih i dnevnih radnika. Projekt vodi dr. sc. Ana Slišković.

Današnje društvene prilike dovode do pojave tzv. 24-satnog društva u kojemu se od sve većeg broja djelatnosti očekuje 24-satna dostupnost. Budući da su ljudi dnevna bića čiji je biološki sat podešen na aktivnost danju, a neaktivnost i odmor noću, rad u smjenama dovodi do desinkronizacije

bioloških ritmova i teškoća koje proizlaze iz neusklađenosti vremena rada s aktivnostima iz okoline.

Smjenski rad najviše utječe na obiteljsko i socijalno funkcioniranje, što se reflektira i na kvalitetu života, desinkronizaciju cirkadijurnih ritmova, zdravstveni status, posebice probleme sa spavanjem, gastrointestinalne i kardiovaskularne probleme. Smjenski radnici ističu ograničenu mogućnost uključenosti u obiteljske i socijalne aktivnosti

kao jedan od glavnih problema. Osnovni cilj i svrha ovog istraživanja, kako se navodi u opisu projekta, je utvrditi eventualne učinke smjenskog rada na kvalitetu života, koja je operacionalizirana na dvije razine. S jedne su strane subjektivne procjene zdravstvenog statusa, a s druge objektivni fiziološki parametri srčane aktivnosti koji su odraz ravnoteže autonomnog živčanog sustava čije je narušavanje indikator lošijeg zdravstvenog statusa. (zgt)

IMPRESSUM

IZDAVAČ: Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara, Zagreb, Draškovićeve 7

UREDNIŠTVO: Ivica Radoš i uređivački kolegij HSS MS-MT-a

TISAK: Tiskara Zagreb d.o.o., Radnička cesta 210, 10000 Zagreb

NAKLADA: 10.000 primjeraka

ANICA PRAŠNJAK, PREDsjednica GLAVNOG VIJEĆA HSS MS-MT-a

Sindikati su u ovom trenutku postigli ono što je moguće

Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/medicinskih tehničara, nakon iscrpljujućih pregovora s predstavnicima Vlade, govori o industrijskim akcijama kao sredstvu pritiska na Vladu, što je omogućilo kompromis pri potpisivanju sporazuma između sindikata državnih i javnih službi i Vlade RH.

Sporazumu između sindikata državnih i javnih službi i Vlade RH prethodile su burne sindikalne akcije tijekom proteklih mjeseci. Koje su najvažnije akcije u kojima je u posljednje vrijeme sudjelovao i HSS MS-MT?

Najvažnije akcije sindikata uvijek su pregovori s vladajućima. Iako se mnogima čini kako je primarni zadatak sindikata organizacija štrajkova i prosvjeda, to je ustvari pogrešna percepcija jer se često miješa sredstva pritiska i ciljeve koje se pokušava postići tim sredstvima. Sindikatima niti jed-

na industrijska akcija nije cilj, ali je vrlo snažno sredstvo u pregovorima. Naime, svi koji su u ulozi poslodavca znaju da su upravo sindikati jedini koji imaju i ovlasti i snagu organizirati takve akcije. No, uvijek, pa tako i u ovom slučaju, našim najvećim akcijama možemo smatrati borbu za prava radnika i očuvanje radnih mjesta.

Pregovori između sindikata i predstavnika Vlade RH nisu bili nimalo idilični. U pozadini tih pregovora na sindikate je bilo dosta napada, posebno medijskih. Kako ih tumačite?

Cijelo ozračje u kojemu su pregovori vođeni stvorili su mediji, pa se slažem da je bilo dosta napada. Ne bih ulazila u tumačenje tih napada, ali bilo je teško ne primijetiti pristranost nekih medija, kao i nekih novinara. Vrlo često se izlazilo s neprovjerenim informacijama, senzacionalističkim vijestima, bombastičnim naslovima i nestručnim tumačenjima, a vjerujte, prije objave bilo

Kao i svaki kompromis, i ovaj je bilo teško postići. Pregovori s Vladom nikad nisu laki jer su uvijek za stolom dijametralno suprotni interesi

kojeg teksta nitko nas nije kontaktirao da provjeri drugu stranu priče.

Na kraju, između Vlade i sindikata potpisan je sporazum u kojemu 'nema pobjednika'. Kako je postignut kompromis?

Kao i svaki kompromis, i ovaj je bilo teško postići. Pregovori s Vladom nikad nisu laki jer su uvijek za stolom dijametral-

no suprotni interesi. Smatram da smo bili dovoljno mudri kad nismo popuštali do samoga kraja, kad nismo pristajali na ucjene, pa je tako postignut i kompromis.

Jesu li sindikati, prema sporazumu, postigli primarni cilj s obzirom na to da su zadržali postojeću razinu plaća?

Sindikati su postigli maksimalno koliko je bilo moguće po-

Najvažnije akcije sindikata uvijek su pregovori, a ne organizacija štrajkova i prosvjeda

Primarni cilj nam je održavanje i povećavanje cijene rada, pa je teško govoriti jesmo li ga postigli, no sigurno smo zaustavili novi udar na plaće koji bi neminovno slijedio od strane Vlade

Iznimna medijska praćenost 'okršaja' između sindikata i Vlade RH

Višednevni i iscrpljujući pregovori između sindikata javnih i državnih službi i Vlade RH, prosvjedi koji su im prethodili i, na kraju, čin potpisivanja Sporazuma bili su medijski vrlo atraktivni i iznimno praćeni.

Gotovo da nema elektronskih i pisanih medija u Hrvatskoj (portali, radiopostaje, TV kuće, novine) i zemljama u okruženju koji nisu pratili pregovore, a pogotovo parafiranje i potpisivanje sporazuma između sindikata i Vlade RH.

Sindikalne akcije i prosvjedi bili su izniman društveni događaj koji je natjerao Vladu RH na kompromis. Poslije potpisivanja Sporazuma nije bilo pobjednika.

Međutim, ostao je 'gorak okus' zbog načina na koji su pojedini hrvatski mediji pratili sindikalnu borbu u proteklom razdoblju. Neki privatni mediji, čiji vlasnici redovito guše svaki pokušaj sindikalnih akcija unutar svojih poslovnih carstava, otvoreno su se stavili na stranu Vlade RH i, štoviše, svojim neo-

bjektivnim izvješavanjem htjeli su među čelnike sindikata ubaciti jabuku razdora. Riječ je o vlasnicima medija koji ne poštuju prava radnika u svojim poduzećima i koji su otvoreno radili u korist Vlade RH.

Najveću pristranost u korist Vlade pokazala su izdanja Europress holdinga.

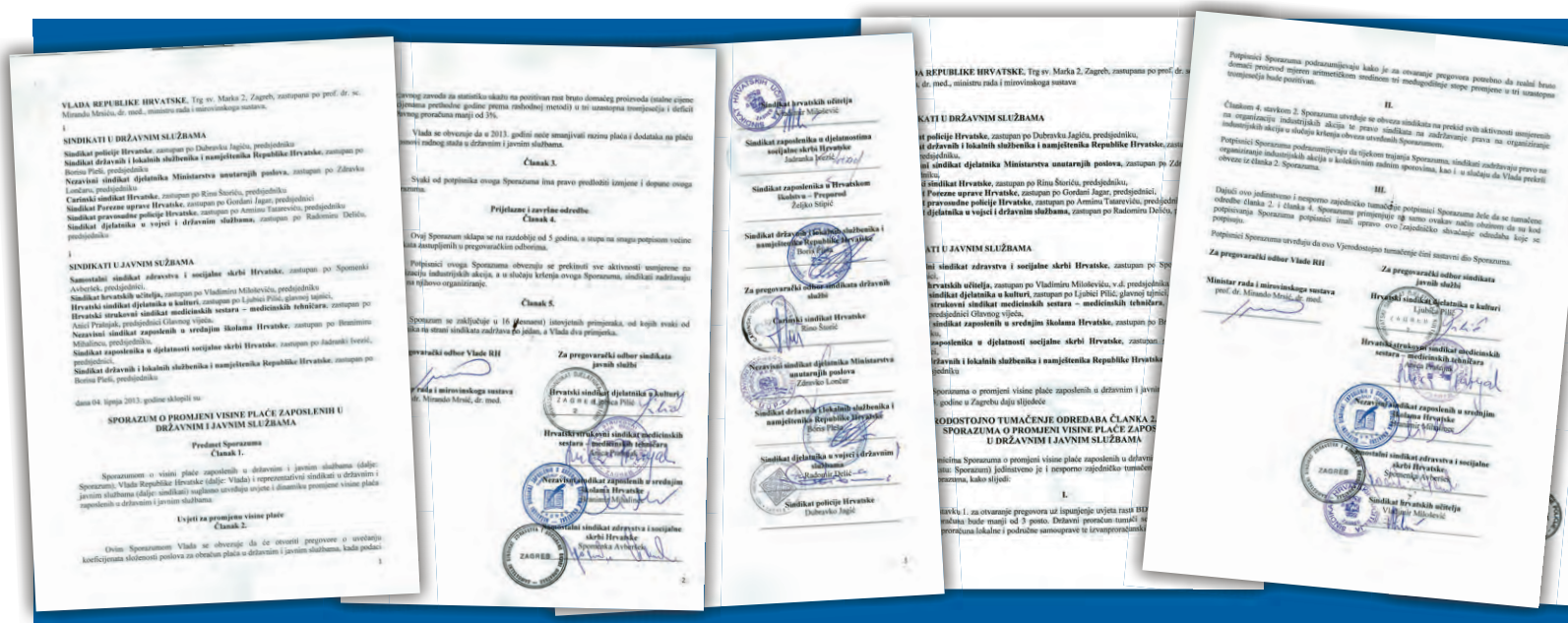
Nasuprot izdanjima te kuće, većina medija bila je objektivna i neutralna pri izvješavanju o sindikalnim akcijama i pregovorima s Vladom RH. (ir)

stići. Primarni cilj nam je uvijek održavanje i povećavanje cijene rada, pa je teško govoriti o tome jesmo li postigli primarni cilj. Sigurno je da smo zaustavili novi udar na plaće koji bi neminovno slijedio od strane Vlade, a uvijek će se naći i onih koji su zadovoljni i onih koji su nezadovoljni rezultatima pregovora.

Koje aktivnosti, nakon potpisivanja sporazuma, planira HSS MS-MT?

Nastaviti pregovore s Vladom RH u dobroj vjeri jer upravo to proizlazi iz potpisanog sporazuma. (I. Radoš)

SPORAZUM IZMEĐU VLADE I SINDIKATA JAVNIH I DRŽAVNIH SLUŽBI

Vlada se obvezala da neće smanjivati plaće i dodatke

Nakon višemjesečne napetosti, prosvjeda, najave štrajka i višednevnih pregovaranja s Vladom RH u cilju postizanja socijalnog dijaloga, sedam sindikata u državnim i sedam u javnim službama postigli su Sporazum s Vladom RH kojim je određeno:

Vlada se obvezuje da će otvoriti pregovore o uvećanju koeficijenta složenosti poslova kad BDP poraste tri uzastopna tromjesečja i deficit državnoga proračuna bude manji od 3%.

Zatim, Vlada se obvezuje da u 2013. godini neće smanjivati razinu plaća i dodataka na plaću po osnovi radnoga staža u državnim i javnim službama (4, 8 i 10%).

Vlada je od samog početka pregovora i otvaranja socijalnog spora u postupku mirenja pružila otpor sindikalnim zahtjevima i odbijala prijedloge sindikata o vraćanju 3% smanjenih koeficijenata, a nakon pozitivnog rasta BDP-a uzastopno u dva kvartala.

No, unatoč različitim stajalištima, većina sindikata uspjela je postići kompromis u ostvarenju svojih zahtjeva te time opravdala svoje djelovanje u službi radnika.

Među sindikatima nametnulo

se pitanje može li se vjerovati Vladi RH da će u vrijeme kad se za bilježi rast BDP-a nastaviti pregovarati sa socijalnim partnerima. Upravo zbog toga, Vlada se u čl. 2. st. 1. Sporazuma obvezala da će otvoriti pregovore o uvećanju koeficijenata. Uza sve međusobne prijemore, sindikati su najprije bili donijeli odluku da će parafirati Sporazum i osigurati da se u 2013. neće smanjivati plaće i dodaci po osnovi radnog staža 4, 8 i 10%, što je naposljetku rezultiralo otkazivanjem štrajka, postizanjem socijalnog mira i osiguranjem prava radnika zbog kojih su se sindikati sporili.

Stoga sindikati mogu djelomično biti zadovoljni postignutim sporazumom koji će zadržati postojeću razinu plaća te na taj način zaštititi prava radnika, što je i bio jedan od primarnih ciljeva ovih

pregovora. Slijedom toga, sindikati se nadaju da će u međuvremenu, dok se ne ostvare tri uzastopna pozitivna kvartala BDP-a i dug bude manji od 3%, izgraditi međusobno povjerenje kako bi se nastavili pregovori predstavnika Vlade RH i predstavnika sindikata, na korist svih radnika u državnim i javnim službama.

Osim Sporazuma, sindikati su s Vladom RH potpisali i dokument nazvan Vjerodostojno tumačenje članka 2. i članka 4. Sporazuma o promjeni visine plaće zaposlenih u državnim i javnim službama. Taj je dokument sastavni dio Sporazuma.

Prema vjerodostojnom tumačenju, među ostalim, za otvaranje pregovora za ispunjenje uvjeta rasta BDP-a potrebno je da deficit državnog proračuna bude manji od 3%. Državni proračun

tumači se kao najuža proračunska veličina, bez proračuna lokalne i područne samouprave te izvanproračunskih korisnika. Potpisnici Sporazuma podrazumijevaju kako je za otvaranje pregovora potrebno da realni BDP mjeren aritmetičkom sredinom tri međugodišnje stope promjene u tri uzastopna tromjesečja bude pozitivan. Budući da je člankom 4., stavkom 2. Sporazuma utvrđena obveza sindikata na prekid svih aktivnosti usmjerenih na organizaciju industrijskih akcija te pravo sindikata na zadržavanje prava na organiziranje industrijskih akcija u slučaju kršenja obveza utvrđenih Sporazumom, potpisnici Sporazuma, prema Vjerodostojnom tumačenju, podrazumijevaju da tijekom trajanja Sporazuma sindikati zadržavaju pravo na organiziranje industrijskih akcija u kolektivnim radnim sporovima, kao i u slučaju da Vlada prekrši obveze iz članka 2. Sporazuma. To, pak, znači da tumačenje Sporazuma između Vlade i sindikata u kojem se tvrdi da sindikati ne mogu štrajkati pet godina, nije točno. Naprotiv, sindikati zadržavaju pravo na sindikalne akcije ako u pitanje dođu kolektivni radni sporovi. (sb)

Sindikati imaju pravo na štrajk

Najveća nedoumica u Sporazumu između Vlade RH i sindikata državnih i javnih službi bilo je pravo na štrajk. Vjerodostojnim tumačenjem Sporazuma sve je postalo jasnije. Sindikati imaju pravo na štrajk ako Vlada smanji razinu plaća i dodataka na plaću po osnovi staža u državnim i javnim službama ili ako ne otvori pregovore o uvećanju koeficijenata složenosti poslova u trenutku kad se za to ostvare utvrđeni uvjeti.

**ANICA PRAŠNJAK, PREDSEDNICA
GLAVNOG VIJEĆA HSS MS-MT-a:**

Vjerujem da je sporazum s Vladom RH korak naprijed

Pred nama su još brojni zadaci i naponi koje valja poduzeti kako bi misija i vizija, odnosno ciljevi postojanja sindikata, opravdali svoje djelovanje. Postizanje Sporazuma o visini plaća zaposlenih u državnim i javnim službama, između sindikata i Vlade, korak je naprijed i poruka da se upornim radom, strpljenjem i predanošću ostvaruju svi zadaci i ciljevi.

Aktivnost članova, njihov doprinos, uzajamno poštovanje uvelike su pridonijeli ostvarenju postignutih ciljeva. Daljnja potpora i solidarnost članova neminovno su potrebni u vidu budućeg rada i djelovanja Sindikata, a sve zbog promicanja gospodarskih i socijalnih interesa te zaštite prava naših članova, odnosno svih radnika u zdravstvenome sustavu.

VLASTA VUKOVIĆ HOIĆ Predsjednica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara

EU donosi nadu u poštenije i pravednije odnose u svijetu rada i kapitala

Vlasta Vuković Hoić, predsjednica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara/medicinskih tehničara, u povodu dana osnivanja HSS MS-MT-a 11. svibnja 2013. (sindikata je osnovan 11. svibnja 1991.) u dvorani Hrvatske obrtničke komore u Zagrebu, Ilica 49, održala je govor pred članovima sindikata u kojem je podsjetila na ratne okolnosti u kojima je sindikat osnovan te na nove izazove koji će uslijediti ulaskom RH u EU. Predsjednica je čestitala svima na doprinosu u radu sindikata.

Poštovane kolegice i kolege, medicinske sestre i tehničari, sestrinstvo simboliziraju kap na dlanu i svjetiljka u ruci. Početak devedesetih prošloga stoljeća i intenziviranje nacionalne i klase svijesti iznjedrilo je vizionare u sestrinstvu koji su predviđali da će čuvanje kapi specifičnosti struke i daljnje pronosanje svjetla napretka u regulaciji prava, medicinske sestre i tehničari na najbolji način realizirati putem svoga strukovnog sindikata. Znali su da smo spremni i sposobni sami zastupati svoje interese u razvoju struke i borbi za pravilnu nagradu za naš rad.

Dobro se sjećamo početaka bez sredstava, prostora i iskustva, ali i neizmjerne želje i snage čelnništva sindikata te entuzijazma članova diljem Hrvatske u osnivanju našeg sindikata i njegovu izrastanju u respektabilnu organizaciju koja štiti i promiče radno-pravne i materijalne interese

članova.

Rat i ratna razaranja, privatizacija primarne zdravstvene zaštite, niske i neredovite plaće... obilježili su početak djelovanja sindikata. Odgovor je bio fond za povratničku pomoć i prvi kolektivni ugovor. Bili smo sretni i ponosni kad je donošenjem Zakona o sestrinstvu i naša struka postala regulirana profesija.

Naučili smo da se pregovara javno i u dobroj vjeri, ali su nas demantirali pokazavši da se kolektivni ugovori mogu sklopiti i na drugi način. Vjerovali smo da je snaga argumenata i pravednosti presudna u donošenju odluka - demonstrirali su moć donošenjem uredbi koje nisu uvažavale te principe.

Upozoravamo ih na nedostatak sestara u sustavu zdravstva, na nepravednu i neravnomjernu raspodjelu sredstava u zdravstvu, na nekorektan odnos prema stečenim kvalifikacijama medicinskih sestara i tehničara. Prave se da ne čuju i ne razumiju. Morat ćemo kucati glasnije. Mi to znamo i možemo. I hoćemo.

Interes kapitala inventivan je u pronalaženju načina da obezvrijedi naš rad. Medicinske sestre i tehničari odgovaraju na te provokacije stjecanjem novih znanja i vještina, a naš sindikat cijelo to vrijeme ima kontinuitet jasno zacrtanih ciljeva zaštite prava i položaja sestrinstva putem principa respektiranja specifičnosti svakog pojedinog radnog mjesta.

Kao što se u vrijeme razdruživanja vjerovalo u bolje sutra, tako i ulazak u nove asocijacije donosi nadu u poštenije i pravednije odnose u svijetu rada i kapitala. Nismo utopisti da vjerujemo kako će članstvo Hrvatske u EU riješiti nagomilane probleme, ali će nam olakšati djelovanje putem zadanoga pravnoga okvira. Mož-

da osnivači Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara na današnji dan 1991. godine, reagirajući na izazov sestrinstva tog trenutka, nisu bili svjesni veličine i važnosti svoga čina za sestrinstvo Hrvatske, ali danas svi mi to sigurno jesmo. Čestitam im i zahvaljujem na osnivanju organizacije koja je unaprijedila i zaštitila dignitet struke, izborila priznavanje odgovornosti i specifičnosti rada medicinskih sestara i pobudila im svijest o njihovoj ulozi i nezamjenjivosti u zaštiti, očuvanju i unaprjeđenju zdravlja stanovnika. Čestitam svima Vama na doprinosu u radu i osmišljavanju djelovanja sindikata s nadom i željom da i dalje svatko od nas ulaže svu svoju snagu, znanje i sposobnosti u očuvanje principa i vrijednosti koje su nas vodile i u dosadašnjem radu s ciljem boljitka, napredovanja i razvoja Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Naš sindikat ima vrijednost i važnost kapi na dlanu, a mi zadaću da svjetlost upaljenu 11. svibnja 1991. čuvamo i rasplamsamo da osvijetli put boljih uvjeta i vrednovanja rada novim naraštajima medicinskih sestara i tehničara.

Dan Sindikata, 11. svibnja 2013. godine.

Nismo utopisti da vjerujemo kako će članstvo Hrvatske u Europskoj uniji riješiti nagomilane probleme, ali će nam olakšati djelovanje putem zadanoga pravnoga okvira

Obilježavanje dana osnutka sindikata

U povodu dana osnutka Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara-medicinskih tehničara u dvorani Hrvatske obrtničke komore na svečanosti obilježavanja osnutka sindikata okupilo se više od dvjesto članova iz svih podružnica Republike Hrvatske. O aktivnostima sindikata tijekom 2012. i prve polovice 2013., nakon uvodnog izlaganja koje je održala predsjednica HSS MS-MT-a Vlasta Vuković Hoić, govorila je predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak. Pregledom kalendara proteklih zbivanja, gotovo da nije bilo dana u kojem tijela HSS MS-MT-a nisu bila aktivna, bilo da je riječ o pregovorima, sindikalnim akcijama, radu povjerenstava i slično.

Nakon svečanosti obilježavanja godišnjice osnivanja sindikata u Ilici, sindikalci su u Klovićevim dvorima posjetili izložbu slika slavnoga Picassa.

Svakoj vladi sindikat smeta

MILENA DELAK, osnivačica i prva predsjednica sindikata HSS MS-MT-a

Valja podsjetiti da je prije 23 godine HSS MS-MT osnovala gospođa Milena Delak koja se 90-ih godina snažno angažirala u borbi za prava medicinskih sestara.

- Vidjeli smo da nećemo opstati ako se ne pokrenemo. Danas svi zaboravljaju da su sestre koje su bile na ratnom području, na terenu, bojištu, dale veliki obol oslobođenju Hrvatske. Bez obzira na to tko je na vlasti, sindikat medicinskih sestara im smeta. Vlastima je u interesu da se naša masovnost razbije, a sindikat ima zadatak zaštititi medicinske sestre - ističe Milena Delak.

MARICA STANIĆ POVJERENICA HSS MS-MT-a U KBC-u OSIJEK:

Ove mjere štednje doći će kad-tad na naplatu, a to će biti vrlo skupo!

Marica Stanić je medicinska sestra i povjerenica HSS MS-MT-a u KBC-u Osijek, a podružnica ima oko tisuću članova. Najveći problem im je nedostatak medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Zabrana zapošljavanja koju je izdalo Ministarstvo zdravstva i dalje je na snazi i traje već nekoliko godina. Situacija nikada do sada nije bila gora. Unatoč već evidentnom manjku medicinskih sestara i tehničara, krajem 2009. i početkom 2010. ugovor o radu nije produljen za više od sto sestara/tehničara, uslijedio je prekid radnog odnosa. Manjak se dodatno povećao i odlaskom u mirovinu i, nažalost, gubitkom preminulih kolegica.

- I do trenutka kada smo ostali bez velikog broja sestara, da bi se pružila 24-satna skrb našim pacijentima, radilo se s prekovremenim satima, a nakon gubitka tako velikog broja sestara i tehničara stanje je postalo više nego alarmantno. Odluka o zabrani zapošljavanja nije se odnosila na upražnjena stalna radna mjesta, ali odlaskom u mirovinu sestara i tehničara ostala su nepopunjena upražnjena stalna radna mjesta. Posljednjih godina vrlo malo se zapošljavalo, ali više nezdravstvenog osoblja, a manje onih kojih najviše nedostaje - sestara i tehničara. Pri posjetu KBC-u Osijek i sam ministar zdravstva Osto-

jić izjavio je da u KBC-u Osijek ima veći broj nezdravstvenog osoblja od potrebnog izraženog u postotku u odnosu prema zdravstvenom osoblju - kaže Marica Stanić.

- Nama trebaju medicinske sestre/medicinski tehničari, jer nam je povjerena 24-satna skrb o pacijentima. Kad pacijent dolazi u bolnicu na pregled, prisutna je sestra, ako je pacijent hospitaliziran, 24 sata prisutna je sestra. Od same njege, dijagnostičke obrade i svih terapijskih i operativnih zahvata prisutna je sestra. Kad se pacijenta otpušta iz bolnice, opet je prisutna sestra. Da bi bili za-

dovoljeni minimalni standardi o potrebnom broju sestara/tehničara, treba zaposliti veliki broj sestara, a koliki je to broj, najbolji pokazatelj su prekovremeni sati.

Na odjelima gdje leže teški pacijenti, nepokretni, vitalno ugroženi, nerijetko na dvadesetak pacijenata rade jedna ili dvije sestre, a trebalo bi ih biti najmanje dvostruko više. Zbog već kronične iscrpljenosti narušeno je i zdravstveno stanje velikog broja medicinskih sestara, a krajnji rezultat bit će povećan broj bolovanja - govori Marica Stanić.

- Manjak sestara rezultirao je stvaranjem velikog broja prekovremenih sati, koji nisu plaćeni, ali nisu niti vraćeni, jer s ovim brojem sestara nemoguće ih je vratiti. Dvije i pol godine sindikat je pokušavao pregovorima naći rješenje da se prekovremeni sati dijelom vrte kao slobodni dani,

Često od pacijenata čujemo da na odjelima rade stalno iste sestre, kao da ne idu kući

U KBC-u Osijek neke prekovremene pravdaju dodacima na plaću, npr. dodatak za rad na praznik ili blagdan. Dodatak je jedno, a radni sati drugo. Kolektivni ugovor je jasan, ali se različito tumači

a dijelom plate. Kako su različiti stavovi poslodavca i sindikata o tome što su prekovremeni sati i kako ih evidentirati, te kako ih vratiti, došli smo do velikog razilaženja. Situacije je iz dana u dan sve teža, prekovremeni sati i dalje se rade, a nepoštivanje pojedinih odredbi granskog Kolektivnog ugovora rezultiralo je pokretanjem velikog broja sudskih tužbi.

Većinu sudskih tužbi pokrenuo je sindikat za svoje članove, a manji broj su privatne tužbe. Iako se na taj način pokušalo uštedjeti, jer sestre su, bez obzira na evidentan manjak, najbrojnije, uštede se neće postići, jer prekovremeni sati su najskuplji sat - istiće.

- Sestre u KBC-u Osijek, osim prekovremenih sati, rada na rubu izdržljivosti, nekorisćenja slobodnog dana nakon deset pa i više radnih dana, susreću se i s drugim problemima. Uvjeti za rad su sve teži, izloženost stresu sve veća, povećavaju se radni zadaci koji su sve zahtjevniji, a osnovna sredstva za rad se smanjuju. Uz sve to, sestre i dalje daju sve od sebe kako bi naši korisnici, naši pacijenti dobili maksimalnu skrb, bez obzira na masu nepovoljnih okolnosti.

Iz svega navedenog vidljivo je da sindikat ima svaki dan sve više posla jer je radno-pravni status sestara sve lošiji - zaključuje Marica Stanić, povjerenica HSS MS-MT-a u KBC-u Osijek. (I. Radoš)

Vrlo često sestrama se ugovor o radu produljuje na dva ili tri tjedna, te su u stalnoj neizvjesnosti do kada će raditi. Kako napraviti plan rasporeda rada kad se ne zna hoće li iste sestre raditi do kraja mjeseca

Obavijest o izmjeni Pravilnika i pogodnostima za članove sindikata

Temeljem odluke Glavnog vijeća od 26. siječnja 2013. i nove raspodjele članarine, HSS MS-MT prilagodio je i izmijenio pravilnike HSS MS-MT-a (Pravilnik o financijsko-materijalnom poslovanju, Pravilnik o isplata sredstava solidarnosti, Pravilnik o socijalnoj pomoći, Pravilnik o pravnoj pomoći, Pravilnik o isplata pomoći za odlazak u mirovinu) kao i pojedina socijalna davanja (participacije, socijalna pomoć i pomoć za mirovinu). Najvažnije izmjene odnose se na isplatu sredstava solidarnosti tako da se povećavaju iznosi participacija (zubi i naočale), uvodi se nova vrsta isplate participacija (protetski grudnjak), iz Fonda pomoći za mirovinu isplaćuje se pomoć pri odlasku člana u mirovinu, a iz novoga Fonda za sindikalnu edukaciju financira se pojedine sindikalne seminare za članove sindikata.

U vezi s novim isplatama pomoći za odlazak u mirovinu, zahtjevi se podnose na dosadašnjem Obrascu za isplate sredstava solidarnosti, a potrebno je priložiti Rješenje HZMO-a o mirovini ili Potvrdu poslodav-

ca o prestanku radnog odnosa. Ako uz Zahtjev za isplatu pomoći za mirovinu šaljete i druge isplate za participaciju ili socijalnu pomoć, molimo da isplate pomoći za mirovinu popunjavate na odvojenom obrascu. Pravo na pomoć imaju članovi nakon najmanje pet godina članstva, i u iznosima prema gore navedenim kategorijama, tako da molimo predsjednike podružnica da pri popunjavanju Obrasca za isplatu obrate pozornost i obvezno popunjavaju kolonu 'Članstvo u sindikatu - od koje godine', gdje svojim potpisom i pečatom potvrđuju vjerodostojnost tog podatka. Zahtjevi s priložima podnose se najkasnije u roku od šest mjeseci nakon odlaska člana u mirovinu. U slučaju smrti člana, članovi njegove uže obitelji ili osoba koja se skrblila o članu imaju pravo na dosadašnju socijalnu pomoć iz Fonda socijalne pomoći, te temeljem nove Odluke Glavnog vijeća i na novčanu pomoć iz Fonda za mirovinu.

Temeljem Odluke Glavnog vijeća od 19. travnja 2013. sve usvojene Pravilnike HSS MS-MT i Statut HSS MS-MT tiskati ćemo u obliku knjižica i poslati na teren po svim podružnicama.

♦ Podsjećamo vas i na mnoge druge pogodnosti, a odnose se na brojne proizvode i usluge, kulturu, rekreaciju, zabavu, stambeno zbrinjavanje članstva i drugo. Upućujemo vas da redovito čitate našu web stranicu (www.hssms-mt.hr) ne samo zbog raznih pogodnosti za članove sindikata, nego i zbog svakodnevnih informacija vezanih uz aktualna sindikalna događanja.

Nove i uvećane isplate sredstava solidarnosti po vrstama

Isplate su sljedeće:
participacije za:

- naočale,
- zube,
- protetski grudnjak.

Pomoć za odlazak u mirovinu - članovi koji imaju najmanje 5 godina članstva u sindikatu ostvaruju pravo na pomoć za odlazak u mirovinu prema sljedećim kategorijama:

- 5-10 godina članstva,
- 10-15 godina članstva,
- 15 i više godina članstva.

Socijalne pomoći - kod pomoći za smrt člana sindikata koji ne ostvari pravo pomoći za odlazak u mirovinu.

Sredstva za sindikalnu edukaciju - iz tih sredstava financira se seminare i druge vrste edukacija koje su od sindikalne važnosti za članove sindikata.

Visina iznosa pojedinih davanja utvrđena je Odlukom Glavnog vijeća HSS MS-MT-a.

Margita Plažanin

Natalija Pejnović

Seminar o primjeni EU Direktive 2010/32 o sigurnosti radnog okružja

Marija Bubaš

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara organizirao je Seminar o sigurnosti radnog okružja za medicinske sestre – medicinske tehničare koji se održao 21. ožujka 2013. godine u Ugostiteljsko – turističkom učilištu, Kombolova 2, Zagreb.

Seminar je organiziran povodom stupanja na snagu EU Direktive 2010/32 koju sve zemlje članice Europske unije moraju implementirati u svoja zakonodavstva do 11. svibnja 2013. godine. Navedena Direktiva ima za cilj prevenciju ozljeda ostrim predmetima zdravstvenih djelatnika, organizacijom integriranog pristupa za procjenu rizika, prevenciju rizika, podizanje svijesti i edukaciju te primjenu postupaka/procedura u slučaju ozljeda. Predavači na seminaru si bili odvjetnica Margita Plažanin, koja je održala predavanje pod nazivom Cilj EU Direktive 2010/32. Natalija Pejnović, dipl.ing. održala je predavanje pod nazivom Osobna zaštitna sredstva za zaštitu ruku dok je dr. med. Dijana Krišto govorila o informiranosti zdravstvenih djelatnika o postupku kod ubodnih incidenata, a Marija Bubaš, dr. med. Na seminaru je govorila o ulozi Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu u prevenciji štetnog utjecaja radnog mjesta na zdravlje zdravstvenih radnika.

Dijana Krišto

MARGITA PLAŽANIN

Poslodavci su obvezni brinuti se za ozlijeđene djelatnike

Odvjetnica Margita Plažanin na seminaru je govorila o tome što je Nova EU Direktiva 2010 i koji joj je cilj i o tome kako organizirati pristup za procjenu rizika u bolničkom i zdravstvenom sektoru.

„Činjenica je da se zdravstveni djelatnici u obavljanju svojih poslova ozljede ostrim predmetima te da dolazi do ubodnih incidenata, a sve to predstavlja veliku opasnost za zdravlje djelatnika.

Nova Eu Direktiva 2010 govori o prevenciji rizika, zatim o formalnoj procjeni rizika, osposobljavanju te proceduri u situaciji kada dođe do ozljede.

Poslodavci su obvezni informirati zdrav-

stvene djelatnike o rizicima, upoznati ih s procedurom i preporukom kako bi se smanjio rizik te brinuti za ozlijeđene djelatnike.

Direktiva se odnosi na sve države članice EU, te članice Europske ekonomske zone, a svaka zemlja članica je u obvezi donijeti na razini države zakonske akte ili obvezujuće ugovore kako bi se implementirali sigurnosni standardi za zaštitu zdravstvenih djelatnika.

Cilj je da se odredbe Direktive primjene u zdravstvenom sustavu, a sve u svrhu zaštite djelatnika od ozljeda ostrim predmetima i posljedično od pojave infekcija“, rekla je odvjetnica Plažanin.

POGODNOSTI ZA ČLANOVE SINDIKATA

MATICA STANOGRADNJA – SIGMA STAN

Članovima našeg sindikata omogućena je kupnja stanova po povoljnijim uvjetima. Trenutno su u ponudi stanovi u Rudešu,

Zagrebačka cesta, a u bližoj budućnosti planira se izgradnja stanova i u drugim gradovima Hrvatske.

Za sve informacije možete se obratiti gospođi Snježani Božić, na: broj telefona: 01-5390-371 ili e – mail:

sbozic@matica-stanogradnja.hr

SIGMA STAN

Program stambenog zbrinjavanja članova Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara

Za više informacija o ponudi stanova i mogućnosti predbilježbi, kliknite na link **PLAKAT**

Tel. 01/6386 428; 6386 431; 5390 370
http: matica.stanogradnja@sigmastan.hr
www.sigmastan.hr

ODRŽAN PRVI SASTANAK NOVOG PETOČLANOG POVJERENSTVA ZA HITNU MEDICINSKU POMOĆ

Povjerenstvo krenulo oštro – probleme treba odmah rješavati

Uvođenje T2 timova u sustav hitne medicine bez adekvatne prethodne edukacije istaknuto je kao najveći problem u Hitnoj pomoći RH

Antun Čačić

Dana 25. travnja 2013. godine održan je prvi sastanak novoga Povjerenstva za Hitnu pomoć HSS MS-MT-a koje se sastoji se od pet članova.

Pri izboru novih članova vodilo se računa, među ostalim, i o mjestima iz kojih dolaze kako bi što bolje bile pokriven sve hrvatske regije te da bi se na taj način stvorila objektivnija slika o stanju Hitne pomoći u RH. Prva zadaća novog Povjerenstva bilo je usredotočiti se na goruće probleme u Hitnoj pomoći, predložiti moguća rješenja, što prije organizirati sastanak kako bi se usuglasilo prioritete i najkvalitetnija rješenja te krenulo u njihovo rješavanje, što je Povjerenstvo već na prvom sastanku i učinilo.

Kao najveći problem u Hitnoj pomoći RH prepoznato je uvođenje T2 timova u sustav hitne medicine bez adekvatne prethodne edukacije, iako je to bilo predviđeno još 2007. godine Pravilnikom o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara/tehničara, nakon čega je trebala slijediti prilagodba Zakona o sestrinstvu kojim bi se definiralo kompetencije tako obrazovanih medicinskih sestara/tehničara. Taj proces, na žalost, nije proveden. U sustav su ušli T2 timovi s dvije med. sestre/tehničara s trenutačnim kompetencijama za med. sestre/tehničare, od kojih je jedno i vozač, što dovodi u pitanje smisao takvih timo-

Novi/stari predsjednik Povjerenstva je bacc. med. tech. Bajan Antun iz ZZHM-a Osječko-baranjske županije, a članovi med. teh. Jozo Oreč iz ZZHM-a Grada Zagreba, koji je bio član i u prošlom Povjerenstvu, med. teh. Antun Čačić iz ZZHM-a Zadarske županije, med. teh. Joško Bilić iz ZZHM-a Splitsko-dalmatinske županije i med. teh. Zlatan Grbešić iz ZZHM-a Istarske županije, koji su novi članovi Povjerenstva.

va s obzirom na djelokrug poslova koje zakonski mogu obavljati. Još je gora stvar zakonska odredba prema kojoj se iznimno u T2 timu može zaposliti med. sestra/tehničara te vozača jer istu odredbu pojedini zavodi provode kao pravilo, čime med. sestra/tehničar dolaze u još nezavidniji položaj. Valja imati na umu i da su ljudi u T2 timovima na terenu bez liječnika s kojim su eventualno u kontaktu telefonom te se od njih zahtijeva da odrade dijagnostički dio, odrede prioritete kod pojedinog pacijenta i prijeko potrebne postupke, za što konvencionalnim obrazovanjem nikako nisu podučeni. Uz to, svakodnevno su u dvojbi o tome trebaju li adekvatno pomoći unesrećenom, iako na taj način često izlaze iz okvira svojih kompetencija te riskiraju svoj posao i egzistenciju ili se, pak, slijepo držati pravila ne mareći kako će to utjecati na pacijenta.

Takvo stanje dugoročno je neodrživo i nedopustivo, kao i činjenica da je gotovo sva edukacija pala na županijske

Povjerenstvo je apeliralo na nadležne institucije da što prije krenu sa specijalističkim usavršavanjem med. sestara/tehničara u HMP-u, posebno u T2 timovima te da se u skladu sa specijalizacijama definira njihove kompetencije

ZZHM-oe koji pokušavaju internim edukacijama koliko toliko osposobiti novonastale T2 timove za samostalan rad u sklopu njihovih kompetencija. Stoga je Povjerenstvo apeliralo na Hrvatski zavod za Hitnu medicinu (HZZHM), Hrvatsku komoru medicinskih sestara/tehničara (HKMS) te na Ministarstvo zdravlja da zajednički što prije krenu sa specijalističkim usavršavanjem med. sestara/tehničara u HMP-u, posebno u T2 timovima te da se u suradnji sa HSS MS-MT-om a u skladu sa specijalizacijama definira njihove kompetencije.

Ciljevi Povjerenstva su izrada prijedloga za korigiranje koeficijena složenosti kako za T1 timove i Prijavno-dojavnu jedinicu (PDJ), tako i definiranje koeficijena za T2 timove, helikoptersku hitnu službu, ali i za med. sestre/tehničare pomoćnike ravnatelja za sestrinska pitanja, kao i njihov status, te za magistre sestrinstva. Planira se usuglasiti stavove o pojedinim pravima iz TKU-a te se izboriti za izjednačavanje pojedinih prava (npr. PDJ ima 5 dana manje godišnjeg odmora od ostalih u HMP-u), raspravljat će se o mogućnostima naknadnog priznavanja braniteljskog statusa med. sestrama/teh. koji su u ratnim godinama imali radnu obvezu u HMP-u u ratom zahvaćenim ustanovama, a kojima taj status iz nekog razloga nije do-

dijeljen, razgovarat će se o procjeni rizika u procesu rada za svako pojedino radno mjesto u HMP-u, što će biti jedan od argumenata u inicijativi za uvođenje ranijeg umirovljenja za radnike u HMP-u jer, objektivno, teško je zamisliti da netko sa 60-65 godina tko je radni vijek odradio u HMP-u jednako kvalitetno može obavljati svoj posao kao i kada je imao 30-40 godina, posebno kad se uzme u obzir faktor svakodnevnog stresa, rada na terenu u svim vremenskim uvjetima s vitalno ugroženim pacijentima čiji ishod često ovisi o brzini naše reakcije. Uz to, Povjerenstvo će raditi i na tekućim problemima u HMP-u, pokušat će se naći rješenje za probleme plaćanja prekovremenih sati, korištenja zakonom propisane pauze na zakonom propisan način koju radnici u HMP-u nemaju zbog prirode posla a koja im nije plaćena, iako je zakonom to predviđeno za poslove poput našega, radit će se na standardiziranju radne odjeće i obuće u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu a po uzoru na druge slične službe (policiju, vatrogasce...). Povjerenstvo će svakako nastaviti suradnju sa HKMS-om, HZZHM-om, Ministarstvom zdravlja te inozemnim sestrinskim organizacijama specijaliziranim za poslove hitne medicine, posebno nakon ulaska Hrvatske u EU. (Antun Čačić)

ANTUN BAJAN, PREDSEDNIK POVJERENSTVA ZA HMP

Medicinske sestre/tehničari trebaju raditi samo u skladu sa svojim kompetencijama

Antun Bajan, predsjednik Povjerenstva za Hitnu medicinsku pomoć pri HSS MS MT-u, posebno naglašava potrebu specijalističkih usavršavanja i edukacije medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

- Stalno upozoravamo na to da medicinske sestre i tehničari trebaju raditi samo u skladu sa svojim kompetencijama, odnosno u skladu sa svojom naobrazbom - kaže Bajan i dodaje da prihvaćanje specijalizacije znači i prihvaćanje samostalnosti i odgovornosti.

- Povjerenstvo HMP-a i dalje će se, naime, boriti za provedbu specijalizacija jer se u radu na terenu uočavaju problemi, a riječ je o tome da medicinske sestre i tehničari često obavljaju poslove mimo svojih kompetencija, što može štetiti i njima, i pacijentima, kao i daljnjem razvoju Hitne pomoći.

Djelomice su za takvo stanje krivi neki nedorečeni pravilnici koji su unijeli konfuziju u sam rad, kao i cijelu reorganizaciju. Antun Bajan, koji je prije nekoliko godina kao pojedinac počeo i radio na reorganizaciji Hitne medicinske pomoći, kaže kako prijedlozi za neke promjene pravilnika i njegovo poboljšavanje jednostavno nisu prihvaćeni u Zavodu za hitnu medicinu, niti je itko vidio potrebu i svrhu provođenja specijalizacija.

- Pokušali smo napraviti još jedan pravilnik, ali očito, zbog nekih neslaganja i nesuglasica, nije se išlo u provedbu specijalističkog usavršavanja za medi-

cinske sestre i tehničare - dodaje Bajan.

- Mi se u sindikatu - nastavio je - zauzimamo za to da pravilnici budu u skladu s europskim standardima, a kompetencije stječu na formalnoj razini, što znači na fakultetima ili obrazovnim institucijama ili, pak, u akreditiranim ustanovama koje odredi Ministarstvo.

Kad je riječ o uvjetima u kojima rade medicinske sestre i tehničari, Povjerenstvo za HMP će, kaže Bajan, obaviti stručnu analizu i proslijediti je nadležnim tijelima.

- Mi smo djelomično zaknuli pa ćemo preko Povjerenstva podatke o tome proslijediti kako Zavodu za hitnu medicinu, tako i Ministarstvu zdravlja te ih upozoriti na problematiku i teškoće s kojima se suočavaju medicinske sestre i tehničari na terenu i izvan terena. Nakon analize uvjeta u kojima radimo, uvjeta na terenu i u hitnim bolničkim prijemima, pogotovo izloženosti stresu i vremenskim uvjetima, stručnu analizu proslijedit ćemo u Ministarstvo - najavljuje Bajan koji se nada da će s novim članovima Povjerenstva polučiti dobre rezultate.

- Kolege su puni elana, željni rada, imaju nove ideje koje ćemo implementirati. Mislim da ćemo vrlo brzo polučiti rezultate - uvjeren je Bajan koji će uskoro magistrirati na osječkom sveučilištu, što će biti primjer specijalističkog usavršavanja poput onoga u Europi. (Ivica Radoš)

Vodilo se računa i o mjestima iz kojih dolaze novi članovi kako bi što bolje bile pokrivena sve hrvatske regije te da bi se stvorila objektivnija slika stanja Hitne pomoći u RH

Sindikalno-sportski susreti zdravstva i socijalne skrbi okupili 1200 sudionika

U Umagu su od 22. do 26. svibnja održani Sindikalno-sportski susreti zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske.

Uz SZZH, organizatori susreta bili su HSS MS-MT i SZSSH. Sportski susreti u Umagu ove su godine okupili oko 1200 sudionika, odnosno članova i povjerenika triju sindikata iz 62 ustanove

iz cijele Hrvatske. Prema podacima Roberta Čibarića, predsjednika Organizacijskog odbora Sportskih susreta, najbolje rezultate postigla je OB Pula sa 189 bodova, slijede KB Osijek sa 160 bodova te SB Varaždinske Toplice sa 97 bodova, zatim HZZO Zagreb sa 76 bodova itd.

Na sportskim borilištima u

Umagu bilo je više nego zanimljivo i uzbudljivo, a najviše pozornosti privukle su finalne i polufinalne utakmice ekipnih sportova - nogomet, košarka, rukomet, odbojka, potezanje konopca itd. Žene su i ove godine pokazale da su jake i u tzv. muškim sportovima.

Članovi Organizacijskog od-

bora Sportskih susreta iz SZZH-a Robert Čibarić i Boris Majetić zadovoljni su sportskim ozračjem koje je među sudionicima vladalo u Umagu. Sljedeće godine organizacijskim odborom sportskih susreta predsjedavat će gospođa Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a.(ir)

Srećko Niketić i Arhiva HSS SM - MT-a

Članovi HSS MS-MT-a Slavonski Brod na Sindikalno-sportskim igrama u Umagu

Članovi HSS MS-MT-a koji su se natjecali na Sindikalno-sportskim igrama u Umagu polučili su izvrsne rezultate u raznim disciplinama i sportovima.

Među njima su (fotografija A, slijeva na desno) Draženka Nikolovski i Dušan Žanko, koji su osvojili 3. mjesto u belotu, zatim Božana Levojević i Marija Šafranjević, koje su osvojile 3. mjesto u boćanju, te Iva Erceg-Šabić, koja je osvojila 3. mjesto u maratonu (fotografija B slijeva na desno) Petar Budim, predsjednik podružnice HSS MS-MT-a Popovača i član Glavnog vijeća, Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća, i Vlasta Vuković-Hoić, predsjednica Sindikata, dijele medalje

Anica Prašnjak, Vesna Jurković, predsjednica podružnice HSSM-MT-a Slavonski Brod, i Vlasta Vuković-Hoić

UKUPNI PLASMAN	Naziv ustanove	Mjesto	Ukupno bodova
1	OB PULA	PULA	189
2	KB OSIJEK	OSIJEK	160
3	SB VARAŽDINSKE TOPLICE	V.TOPLICE	97
4	HZZO ZAGREB	ZAGREB	76
5	KP VRAPČE	ZAGREB	70
6	KB SPLIT	SPLIT	66
7	ŽB ČAKOVEC	ČAKOVEC	53
8	SB KRAPINSKE TOPLICE	K.TOPLICE	38
9	CENTAR ZA AUTIZAM	ZAGREB	30
10	OB ZABOK	ZABOK	28

Medicinske sestre i tehničari Opće bolnice Pula ove godine su bili uvjerljivo najbolji na Sindikalno-sportskim igrama u Umagu, prikupili su najviše bodova te im je pripao prijelazni pobjednički pehar

GORDANA KUCLJAK, PREDSDJEDNICA POVJERENSTVA ZA PRIMALJE PRI HSS MS-MT-u

Silno smo zabrinute za naš status jer primalje sa SSS-om europski sustav ne prepoznaje

Problemi u primaljstvu su nagomilani, djelatnost degradirana, a Vlada nema sluha za naše teškoće - morali smo se organizirati i osnovati Povjerenstvo

Gordana Kucljak predsjednica je novog Povjerenstva za primalje pri HSS MS-MT-u, članica suda Hrvatske komore primalja (HKP) te predsjednica područnog vijeća HKP-a Vukovarsko-srijemske županije. Radi u Županijskoj op-

ćoj bolnici u Vinkovcima.

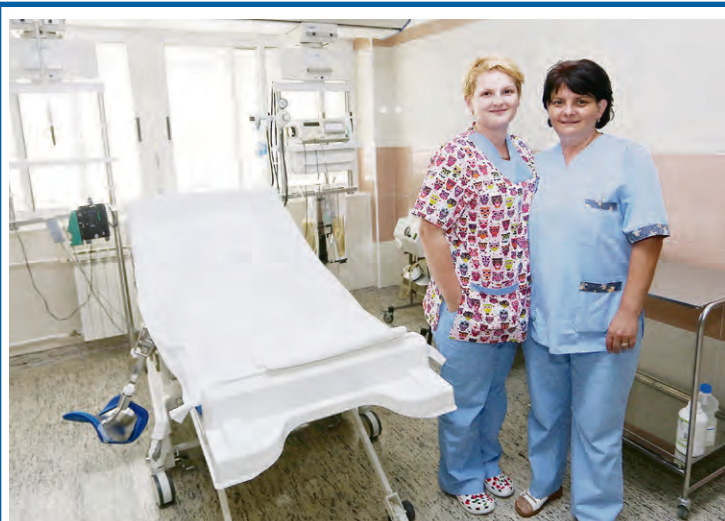
- Na formiranje povjerenstva potaknuo nas je - kaže gospođa Kucljak - novi kolektivni ugovor koji je na snazi od 1. siječnja 2013. Kad smo primili plaću, s obzirom na uvjete rada, vidjeli smo da je razlika u plaći bila evidentna.

Gospođa Kucljak i njezine kolegice najprije su htjele osnovati svoj samostalni sindikat primalja. Međutim, brzo su zaključile da taj sindikat s obzirom na članstvo ne može biti reprezentativan niti mogu mnogo učiniti za primalje pa su odlučile, nakon razgovora s predsjednicom Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anicom Prašnjak, osnovati povjerenstvo pri tom sindikatu.

Primaljstvo je doživljaj, a ne samo posao

- Primaljstvo je ljubav i mudrost. To je škola koja se uči i stječe iskustvom cijeli život. Najljepše zanimanje na svijetu je imati priliku primiti novi život u ruke. Primaljstvo je doživljaj, a ne samo posao. Primaljski posao nemoguće je raditi bez osjećaja. Primalje su prisutne najljepšem događaju u životu, tijekom poroda i poslije porođaja. To je plemenit poziv, ali na žalost, naša budućnost je neizvjesna.

Zatim je grupa primalja, članica HSS MS-MT-a, na prijedlog gospodina Roberta Ivšaka 28. veljače 2013. u KBC-u 'Sestre milosrdnice' u Vinogradskoj u Zagrebu, osnovala Povjerenstvo primalja s pet članova.

Rodilište je mjesto velike sreće

Sa svakom se rodiljom nakon njezina dolaska u rađaonicu najprije upoznamo, važno je da rodilja vjeruje nama i mi njoj.

Rodilište je mjesto velike sreće, a ako je otac na porodu, još je veći osmijeh na licu.

Primalje koje se žele dodatno školovati moraju ostaviti obitelj, radno mjesto, koristiti slobodne dane i godišnji odmor kako bi odlazile kilometre i kilometre na studij

Članice Povjerenstva primalja

Gordana Kucljak (OŽB Vinkovci), predsjednica Povjerenstva za primalje
Vera Divjak (KBC 'Sestre milosrdnice', Zagreb), potpredsjednica Povjerenstva
Blaženka Sumpor (KBC 'Sestre milosrdnice', Zagreb), članica Povjerenstva
Adela Tenić (KB 'Merkur', Zagreb), članica Povjerenstva

Poslije osnivanja Povjerenstva, predan je elaborat predsjednici HSS MS-MT-a Vlasti Vuković Hoić te predsjednici Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anici Prašnjak.

Budući da su problemi u primaljstvu nagomilani, a djelatnost degradirana, posla za članove Povjerenstva će, kako se čini, itekako biti.

- Radimo registar kako bismo znali koliko je primalja u našem sindikatu jer ih ima mnogo koje ne znaju kojem sindikatu pripadaju. Željela bih da sve primalje budu u HSS MS-MT-u jer pri tom sindikatu sada postoji povjerenstvo koje se bori za njih. Radit ćemo na poboljšanju općih uvjeta rada primalja, profesionalnih prava itd. - objašnjava gospođa Kucljak.

U hrvatskom zdravstvenom sustavu, smatra ona, vlada potpuno nerazumijevanje za uvjete rada primalja u rađaonicama, a ti su uvjeti znatno složeniji nego uvjeti u bolničkim odjelima.

- Primalje koje rade u rađaonicama imaju golemu odgovornost prema majci i djetetu, one su cijelo vrijeme uz roditelja. Osim toga, primalje

u rađaonicama asistiraju kod manjih operativnih zahvata. Postoji cijeli niz dijagnoza koje se smatra hitnima, što se također odrađuje u rađaonicama. Potrebno je istaknuti skrb za majku i novorođenče od samog početka do dolaska novog života na svijet. To je ujedno esencija primaljskoga života i najveća odgovornost u primaljskome radu - pojašnjava gospođa Kucljak te ističe da je primaljstvo degradirano i dovedeno na vrlo nisku razinu, što se zaista nije smjelo nikako dogoditi: - Uvijek je primalja imala svoje mjesto pod suncem, a primaljstvo je bilo negovano stoljećima. Primaljama rađaonice pripadaju uvjeti rada operacijske sale koja trenutačno ima 25%, a primalja u rađaonici 14%. Loša rješenja mogla bi ubuduće odbijati mlade primalje od rada u rađaonicama.

Kao poseban problem gospođa Kucljak navodi dodatno školovanje primalja. Naime, iako 1. srpnja Hrvatska ulazi EU, primalje nisu riješile svoj status. - Nije jasno što će se dogoditi s primaljama koje imaju srednju struč-

nu spremu jer ih u EU s tim stupnjem obrazovanja ne priznaju kao primalje. Budući da studij primaljstva u Hrvatskoj postoji samo kao izvanredni u Rijeci te redovni Splitu, primalje iz ostalih dijelova Hrvatske mogle bi se naći u velikom problemu, pogotovo mi iz Slavonije - kaže gospođa Kucljak.

Smatra da bi studij primaljstva hitno trebalo otvoriti u Zagrebu, na veleučilištu u Vukovaru ili na Medicinskom fakultetu u Osijeku.

- Već petu godinu, otkako je osnovana Hrvatska komora primalja, pokušava se na sve moguće načine doći do ministarstva, nešto odraditi u tom pogledu, međutim, uvijek su za primalje vrata zatvorena - napominje. Primalje koje se žele dodatno školovati moraju ostaviti obitelj, radno mjesto, koristiti slobodne dane i godišnji odmor kako bi odlazile kilometre i kilometre na studij u Rijeku.

- Shvaćam da mlade kolegice mogu otići na studij u Rijeku, ali ostalima je to doista vrlo teško. To nije rješenje. Veoma smo za-

brinute za naš status jer primalje sa srednjom stručnom spremom europski sustav ne prepoznaje, moramo imati studij primaljstva da bismo mogle raditi u rađaonicama - obrazlaže predsjednica Povjerenstva primalja koja se nada da će preko HSS MS-MT-a u suradnji s Hrvatskom komorom primalja utjecati na vlast da se pokrene studij primaljstva u Zagrebu i Slavoniji.

- Vlada kao da nema sluha za primalje - dodala je Gordana Kucljak koja je sretna što radi u vinkovačkoj Općoj županijskoj bolnici. Naime, ravnatelj dr. Krunoslav Šporčić ima razumijevanja za primalje.

- On je svjestan da mi radimo posao koji nosi veliku odgovornost. No, uvjete rada dobili smo po kolektivnom ugovoru 14 posto, ali bi 20 posto bilo u redu. Usto, ravnatelj nam je mnogo pomogao u održavanju XXXVI. simpozija primalja kojemu smo bili domaćini 2012. Naravno, tu su financijsku pomoć pružile i županijske i gradske vlasti - dodala je Gordana Kucljak. (zgt)

BRANKA GRGURIĆ, POVJERENICA HSS MS-MT-a U KB-U 'SVETI DUH'

Politika sindikata pokazala se dobrom

Sindikanci, ističe Branka Grgurić, da bi se borili za svoja prava, trebaju biti ustrajni, dobro informirani i u središtu događanja

Branka Grgurić, diplomirana medicinska sestra na poslovima prevencije i nadzora bolničkih infekcija na razini cijele bolnice, sindikalna je povjerenica HSS MS-MT-a u KB-u 'Sveti Duh'. Ističe kako njihov poslodavac, KB 'Sveti Duh', podražava sindikate te da je Uprava svjesna problema s kojima se suočavaju medicinske sestre, no zbog limitiranih sred-

stava koje doznaju HZZO ne može se zapošljavati medicinske sestre pa smo suočeni s ozbiljnim problemom manjka sestara.

Sindikanci, napominje Branka Grgurić, da bi se borili za svoja prava, trebaju biti ustrajni, dobro informirani i u središtu događanja.

- Ravnatelj razumije koliko je težak rad medicinskih sestara i koliko su one važne u cijelom su-

stavu, ali nažalost, nema mogućnosti platiti višak prekovremenih sati - kaže gospođa Grgurić. Višak prekovremenih nastoji se riješiti tako da se medicinskim sestrama daju slobodni dani.

- U dogovoru s pomoćnikom ravnatelja za sestrinstvo i glavnim sestrama klinika i zavoda te zahvaljujući stručnoj pravnoj službi sindikata, uspjeli smo postići praćenje satnice medicinskih sestara, što se uglavnom poštiva. No, ponekad je to teško, osobito za vrijeme godišnjih odmora i kad je veći broj bolovanja - ističe Branka koja ima dobru komunikaciju s ravnateljem, pomoćnikom ravnatelja za sestrinstvo, kadrovskom službom te pravnom službom na Sv. Duhu.

- Politika sindikata pokazala se dobrom. Naravno, nije lako jer se ljudi još uvijek boje govoriti o problemu viška odrađenih sati zbog 'kazne'. 'Kazna' je, naime, u mogućnosti da glavna sestra sestru iz smjene rasporedi da radi ujutro, a to znači osamsto kuna manju plaću, što je jedna rata kredita - navodi sindikalna povjerenica i dodaje da se medicinske sestre ne boje rada i premještanja na druge odjele, nego smanjivanja primanja, što se može dogoditi ako ne rade u smjenama, a radile su. Isto tako, važan je postupak pri premještanju medicinske sestre s odjela na odjel.

- Noćni rad je drukčije plaćen. Nije problem u tome da glavna sestra ne želi dati slobodan dan, nego u nedostatku medicinskih sestara/tehničara, a služba se mora organizirati - obrazlaže.

Osim nedovoljnog broja medicinskih sestara, veliki problem je i nepriznavanje njihova stupnja stručne spreme.

- Trebat će još vremena da se

shvati da medicinska sestra nije samo ona koja njeguje bolesnika, ona je i obrazovana, ima znanje i vještine nužne za provođenje kvalitetne i stručne zdravstvene skrbi za bolesnika, što rezultira zadovoljstvom bolesnika i čestim pohvalama medicinskim sestrama.

Školovanje medicinskih sestara/medicinskih tehničara u Hrvatskoj se od 2005. provodi prema preporukama sektorskih direktiva, ali naš sustav ne priznaje da bi ta sestra trebala imati i sistematizirano plaćeno radno mjesto. Sve veći broj medicinskih sestara ima završene stručne studije - visoka stručna sprema, ali im to nije priznato niti plaćeno, dakle rade kao srednje medicinske sestre ili prvostupnice. To je velik problem - ističe Branka Grgurić.

Nema, smatra ona, kritične mase koja bi se izborila za radno-pravni status medicinskih sestara, ne samo onih koje su se doškolovale, nego i onih sa srednjom medicinskom školom koje su zapravo najbrojnije i nositeljice su sestrinstva u hrvatskom sustavu zdravstva. Još uvijek nemamo voditelje tima zdravstvene njege koji su definirani Zakonom o sestrinstvu iz 2003. godine, članak 14, i Kolektivnim ugovorom iz 2011. godine, članak 66, te su svi postupci zdravstvene njege usmjereni prema medicinskim sestrama srednje stručne spreme, osobito poslijepodne, noću, vikendima i blagdanima.

Sestre se upisuju na studije bez procjene potrebe sustava zdravstva - stručne spreme (prvostupnice, diplomirane, magistricе sestrinstva).

Usto, veliki je problem i oboljevanje medicinskih sestara i tehničara. Fizička opterećenost koja

Medicinskim sestrama s visokom stručnom spremom to nije priznato niti plaćeno, nema sistematizacije radnih mjesta. To je velik problem

Slijeva na desno: Mara Tomac, Marina Jelinčić, Branka Grgurić i Marina Petanjek čine stalni birački odjel na KB-u Sv. Duh.

Iako imamo pravo na sistematski, poslodavci to ne provode. Ako nemamo zdravo osoblje, teško ćemo osigurati kvalitetnu zdravstvenu skrb i za bolesnike

prati rad s bolesnicima (dizanje, nošenje, okretanje) čest je uzrok narušavanja zdravlja medicinskih sestara/tehničara. Statistički pokazatelji ne prate stvarno zdravstveno stanje jer se bolovanja u te svrhe rijetko koriste.

- Mi sestre više se brinemo o drugima nego o sebi. Rijetko koje se mogu pohvaliti da obavljaju redovite sistematske preglede, što je važno za rano otkrivanje i akutnih i kroničnih oboljenja. Redovite sistematske imaju samo sestre koje rade s citostaticima ili na rendgenu. Sindikat je sistematski pregled ugovorio putem kolektivnog ugovora, ali poslodavci to ne provode. U našoj kući, KB-u 'Sveti Duh', to je na neki način riješeno tako da je sestrama omogućeno da ipak mogu otići na ginekološki pregled, napraviti krvne pretrage i mamografiju, međutim, to je na osobnoj razini, ako je netko zainteresiran - kaže Branka te dodaje: - Bolesnik je uvijek na prvome mjestu, ali ako nemamo zdravo osoblje, teško ćemo postići željene ciljeve

ve i osigurati kvalitetnu zdravstvenu skrb za naše bolesnike.

- Kako su prije nekoliko godina u Bruxellesu najavili moguć-

nost da bi sestre trebale raditi do 67. godine života, a danas se o toj dobi govori i u RH, postavlja se pitanje kako će sestre u toj dobi

kvalitetno odraditi zahtjevan i složen posao u hitnoj službi ili jedinici intenzivnog liječenja gdje su hospitalizirani teži i zahtjevniji bolesnici - upozorava Branka Grgurić te zaključuje:

- Na kraju, važno je napomenuti da zadovoljan i motiviran zaposlenik pridonosi ostvarenju zadanih ciljeva cijele organizacije. (ir)

Ljudi se boje govoriti o problemu prekovremenih zbog 'kazne' - sestru se, naime, može prebaciti u drugu smjenu, a to znači i manju plaću

INTERVJU NADA PRLIĆ, RAVNATELJICA MEDICINSKE ŠKOLE U OSIJEKU, DOBITNICA NAGRADE HUMS-a ZA ŽIVOTNO DJELO

Najveća su mi nagrada svi moji učenici i studenti, oni su moj 'minuli rad'

Znanje kao vrijednost, obrazovanje kao djelatnost i učenje kao proces - samo to može pokrenuti razvoj hrvatskoga društva, ističe prva hrvatska doktorica sestrinstva

U travnju ove godine nagrada HUMS-a (Hrvatske udruge medicinskih sestara) za životno djelo otišla je u ruke doc. dr. sc. Nade Prlić, ravnateljice Medicinske škole u Osijeku. Nagrada HUMS-a, kako je istaknula dr. Prlić, veliko je priznanje za profesionalni rad koji je posvetila obrazovanju sestara te još više potvrda njezine pripadnosti sestrinstvu. Nagrada je doista došla u prave ruke, pogotovo jer, kako je sama rekla, nikada za svoj rad nije očekivala na-

gradu, služila je sestrinstvu. Ono što dr. Prlić, pak, posebno raduje je činjenica da su njezin rad prepoznali njezini bivši učenici i studenti i predložili je za nagradu, a kako ističe, najveća su joj nagrada upravo oni - medicinske sestre i tehničari, njezin, kako voli reći, 'minuli rad' u čijem je obrazovanju sudjelovala punih 36 godina.

Nada Prlić karijeru je počela kao medicinska sestra u nekadašnjoj Općoj bolnici Osijek, ali se odlučila za akademsku ka-

rijeru. Nisam zažalila, napominje, jer kada je 1977. počela raditi u Medicinskoj školi, pitala se 'radim li dobro'. Znala je, naime, da medicinske sestre u Americi poslije studija sestrinstva završe pedagogiju, psihologiju... poslijediplomske studije pa bi, kad ih je bilo 'dovoljno', otvarale diplomski studij, poslijediplomski studij sestrinstva. Tako je i ona upisala Filozofski fakultet i bila među prvim medicinskim sestrama koje su poslije više škole za medicinske sestre završile sveučilišni stu-

dij. Uz stručne kompetencije sestre, stekla je i pedagoške te je, ističe, tada bila sigurna da će cijeli život sudjelovati u obrazovanju sestara, u školi i na studiju. Kad se pružila mogućnost otvaranja fakulteta za sestre, a u Hrvatskoj nije bilo predavača - medicinskih sestara, a kako je gospođa Prlić imala sve potrebne uvjete, upisala je poslijediplomski studij na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, magistrirala, ali fakultet u Hrvatskoj ipak nije bio otvoren. Otvoren je u Ljubljani! Kako joj je suprug, kaže, bio velika podrška, odlučili su da ode na doktorat u Ameriku. Nažalost, počeo je rat, Nada se bavila organizacijom škole u progonstvu, povratkom u Osijek i svime što je nosilo poraće. Usmjerila je svoje snage u osuvremenjivanje programa, pisanje udžbenika i organizaciju škole. Stalno je upozoravala na potrebu otvaranja studija sestrinstva u Osijeku te nastojala pomoći drugima koji su imali studij a nisu imali predavače. U to vrijeme postala je viši predavač na Medicinskom fakultetu u Splitu, a predavala je u Splitu, Osijeku, Rijeci, Mostaru i Zadru. Prepoznala sam, ističe, 'problem' - s magisterijem neću moći predavati na sveučilišnom studiju - i odlučila doktorirati. Bilo je teško, ali, govori Nada, ništa nije doživljavala kao odricanje. Uz veliku podršku supruga i dobru organizaciju, sve se stizalo. Svaki put, tijekom šest godina, vratila se iz Zagreba s ocjenom u indeksu. Uvijek je, napominje, vjerovala - Gospodin mi daje onoliko koliko mogu podnijeti, On

- ◆ Moj doktorat doživjela sam kao uspjeh cjelokupnog hrvatskog sestrinstva jer - ako sam ja uspjela, mogu i drugi
- ◆ Sestre se samo udruživanjem u strukovni sindikat mogu izboriti za svoja prava, a njihova brojnost dat će im snagu u pregovaranjima
- ◆ Medicinske sestre i tehničari u Hrvatskoj danas su u nezavidnom položaju - opseg poslova je povećan, a sestara je manje nego prije 1990.
- ◆ Uskladit ćemo se sa EU kad svaka medicinska sestra na odjelu bude mentor učeniku i studentu svojim obrascem ponašanja

ima sa mnom 'svoj plan', a 'što si dobila, ne možeš držati u džepu, prenosi drugima'. Vođena tom vjerom, Nada Prlić prenosi-la je i dijelila znanje svima s kojima je radila i koje je poučavala. Prvi ste doktorirali na sestrinstvu u Hrvatskoj. Je li to bio vaš osobni uspjeh ili uspjeh medicinskih sestara općenito. Kako ste to doživljavali i kako su vas doživljavali nakon doktorata?

Bilo je teško, prošla sam kroz trnje! Imala sam pravo na doktorat izvan doktorskog studija (završen poslijediplomski studij i magisterij na Medicinskom fakultetu u Zagrebu), hrpu članaka, udžbenika, priručnika, 30 godina u nastavi, ali ne i radove u CC-u. Kad sam stekla uvjete, prijavila sam temu i prošla sve procedure. Znala sam - to nije za mene, meni ne treba, ali treba obrazovanju sestara i sestrinstvu u Hrvatskoj. Uspjeh je tako na određeni način osobni jer ja sam sve prošla i doktorirala, ali ipak sam ga više doživjela kao uspjeh hrvatskoga sestrinstva - ako sam ja uspjela, mogu uspjeti i drugi. Mene to nije promijenilo, ostala sam ista, a kako su to doživjeli drugi? Jedni su se iskreno radovali (na obrani je bila puna velika

predavaonica, dobila sam cvijet-ća kao da sam umrla), a drugi po principu 'što joj to treba'. Sve je to život. No, ono što je najvažnije je da su moji učenici i studenti dobili poruku - možete i vi! Izabrana sam u znanstveno-nastavno zvanje docentice, nositeljica sam kolegija i držim nastavu na sveučilišnom diplomskom studiju sestrinstva. Ponosna sam na moje magistricе sestrinstva kojima sam bila mentorica pri izradi diplomskih radova. Danas je troje mojih studenata na doktorskom studiju i ja im sada mogu biti mentorica.

Koji su vam najljepši trenuci u karijeri?

Teško mi je izdvojiti, ispraćaj svake generacije maturanata bio je poseban trenutak - došla djeca, a odlaze ljudi. Zatim, otvaranje studija sestrinstva u Osijeku poslije 41 godine (od 1977. - povremeno smo bili područni odjel zagrebačkog fakulteta/više škole), otvaranje prvog sveučilišnog dodiplomskog i diplomskog studija sestrinstva u Osijeku, prvi magistri sestrinstva u RH u Osijeku, prvi studenti na doktorskom studiju. Kroz njih sam se ja 'samoostvarila', ostvarila svoju 40-godišnju viziju i misiju, mi-

lost koju sam dobila, ne događa se svaki dan.

Kakav je danas položaj medicinskih sestara i tehničara u Hrvatskoj?

Medicinske sestre i tehničari u Hrvatskoj danas su u nezavidnom položaju. Napredak medicine i tehnike povećao je opseg poslova medicinskih sestara i tehničara, a broj sestara je manji nego što je bio prije 1990. Potrebe bolesnika za zdravstvenom negom, poslovi dijagnostike i terapije su povećani, a prema standardu se zna koliko bi sestara trebalo biti zaposleno. Smanjen broj sestara krpa se radom u turnusima, što nije u korist sestara niti osigurava sigurnost bolesnika. Sestre i tehničari obavljaju poslove prema prioritetima, 'gase požar' i opterećuju se što su trebale i/ili mogle bolje napraviti. Organizacija posla, mala i nikakva autonomija sigurno utječu na njihovo (ne)zadovoljstvo poslom i dovode do sagorijevanja. Sestre se samo udruživanjem u strukovni sindikat medicinskih sestara i tehničara (ne u 10 sindikata) mogu izboriti za uvjete i cijenu rada, svoje socijalne interese. Njihova brojnost može im dati snagu u pregovaranjima s

Vladom, MZSS-om, poslodavcima. Medicinske sestre i tehničari koji su završili dodiplomski studij ne zapošljavaju se kao voditelji tima/smjene (iako ih nemamo u tri smjene), već rade na radnim mjestima medicinskih sestara i tehničara sa srednjom školom ili u dijagnostičkim laboratorijima/kabinetima, za što nemaju licencu za samostalan rad, rade poslove liječnika. Na žalost, za sve su krive medicinske sestre i tehničari. Osnovno je razlikovati područje rada medicinskih sestara i tehničara - zdravstvena njega, područje rada liječnika - medicina (dijagnostika i liječenje) te zajednički rad za čovjeka zdravog i/ili bolesnog.

Kad je riječ o sestrinstvu, njihovom školovanju i usavršavanju, kako uskladiti europske norme s hrvatskom stvarnošću?

Sestrinstvo je, zasigurno, profesija koja zahtijeva cjeloživotno učenje. Prema Direktivi EU, sestrinstvo spada u regulirana zanimanja. Kurikulum za medicinsku sestru opće njege usklađen je prema toj direktivi, minimum 10 godina općeg obrazovanja i tri godine stručnog obrazovanja, 4600 sati. Učenici završavaju prvu godinu stručnog obrazova-

nja, pratila sam i evaluirala njihove ishode učenja, zadovoljstvo nastavom, posebno vježbama, i moram reći da su zadovoljni. Odrasliji su, ozbiljniji, i sigurna sam da će imati kompetencije zadane standardom zanimanja. Nažalost, ja sve gledam iz perspektive 'moje škole', ali u RH se medicinske sestre/tehničari opće njege obrazuju u 27 škola u kojima se ne mogu postići zadani ishodi učenja. Škole nemaju obrazovane nastavnike zdravstvene njege (pedagoške kompetencije), vježbe obavljaju medicinske sestre 'uz svoj posao' kojim su već preopterećene. Vježbe se obavljaju u bolnicama koje nemaju mogućnost izvođenja vježbi prema kurikulumu. Uskladit ćemo se s EU kad svaka medicinska sestra na klinici/odjelu bude mentor učeniku i studentu svojim obrascem ponašanja, kad se bude radilo prema standardu struke, na pravi način, a ne 'po školski' i 'po praksi' (čitajte - pravilno i nepravilno). Stručno usavršavanje medicinskih sestara i tehničara mora postati njihovo pravo i obveza, one moraju moći birati svoje stručno usavršavanje, platiti ga, a da im se trošak prizna kao porezna olakšica. Moraju imati broj dana/sati za stručno usavršavanje, sukladno njihovim obvezama. Samo će tako riješeno stručno usavršavanje postati njihova odgovornost i neće ovisiti o sponzorima i nećijoj dobroj volji.

Ulažu li društvo, država, dovoljno u naobrazbu medicinskih sestara?

Društvo, država, općenito ne ulažu dovoljno u naobrazbu, pa tako ni u obrazovanje medicinskih sestara. Medicinske sestre/tehničari koji se obrazuju iz rada i uz rad nemaju gotovo nikakva prava, izuzev onih koja imaju glavne sestre za 'sluhom' za obrazovanje. Raduje me što studenti upisani prema odobrenju plana upisa Ministarstva znanosti i sporta imaju besplatno školovanje tijekom studija (ako redovito upisuju godine). Cjeloživotno učenje trebalo bi postati pravo svakog pojedinca u RH, pa tako i medicinskih sestara i tehničara. Država bi trebala osigurati sredstva ili pozajmice za takve studente. Ja sam bila student sveučilišnog studija i postdiplomac i nisam platila ni dinara školarine (zbog uspjeha, prosjeka ocjena), a platila sam Višu školu za medicinske sestre!

Koje su bolne točke u školovanju medicinskih sestara? S kojim problemima se najčešće susrećete u

tom procesu?

Tijekom školovanje medicinskih sestara na srednjoškolskoj razini u svakoj organiziranoj školi koja ima stručan kadar, dobru suradnju sa zdravstvenim ustanovama, nastavnim bazama škole nema nikakvih problema. Interes za upis u mojoj sredini je velik, svi učenici završili su osnovnu školu s odličnim uspjehom i motivirani su za zanimanje za koje se obrazuju.

Međutim, najbolnija je točka medicinskih sestara i tehničara koji rade odlučiti se na studiranje, pitanja koje si budući kandidati postavljaju, a drugi sugeriraju 'što će ti to', i tako nećeš dobiti radno mjesto... Takvih pitanja nema kod studenata koji se upisuju neposredno poslije škole. Raduje me što je najvećem broju studenata to prvi izbor. Bolno je gledati 'nosake indeksa', studente koji su upisali studij sestrinstva samo da nešto upišu. Elementi i kriteriji iz kolegija zdravstvene njege su poznati i svatko od njih može izabrati za koju će ocjenu učiti. Problemi nastaju za vrijeme polaganja ispita kada studenti tek kad ne polože ispit shvate kako razina prepoznavanja nije dovoljna za tu razinu obrazovanja. Uz sve teškoće, zadaća svih nas koji sudjelujemo u obrazovanju medicinskih sestara i tehničara je promicati znanje kao vrijednost, obrazovanje kao djelatnost i učenje kao proces jer samo to može pokrenuti razvoj hrvatskoga društva.

Mnoge školovane i sposobne medicinske sestre odlaze u inozemstvo. Koliko ste upoznati s tom pojavom?

Medicinske sestre su uvijek odlazile u inozemstvo. Često znam reći da mojih učenika sigurno ima i u Ognjenoj zemlji. Raduje me da su uspješne i zadovoljne na svom poslu. Ponošna sam kad kažu 'to smo naučile u našoj školi'. Uvjeti rada, oprema, organizacija rada, prava, ali i odgovornost sestara u inozemstvu su na zavidnoj razini. Danas, ljudi odlaze, ali se i vraćaju jer ni vani nije sve ružičasto. Osobni dohodak je veći ako radite u inozemstvu, a živite u RH. Kad biste, pak, živjeli tamo, bilo bi vam isto ili gore. Sigurna sam da svaka naša medicinska sestra/tehničar može dobro raditi u inozemstvu, ali isto tako i u RH na korist svih koji imaju potrebe za zdravstvenom njegom. (Ivica Radoš)

MIRJANA DUMANČIĆ, PREDsjednica HRVATSKE UDRUGE MEDICINSKIH SESTARA

HUMS na ovaj ili onaj način pod ovim ili drugim imenom već dugo postoji. Vlade i režimi se mijenjaju, a HUMS ostaje. Kako objašnjavate dugovječnost udruge?

HUMS je pravni sljedbenik Saveza sestara Hrvatske, dakle nacionalna udruga medicinskih sestara Hrvatske. Stvaranjem samostalnih Republike Hrvatske nacionalna udruga mijenja naziv u Hrvatska udruga medicinskih sestara. S obzirom na to da nismo politička stranka nego profesionalna udruga i djelujemo kao civilno društvo, nema razloga da HUMS ne ostane. Članovi su medicinske sestre koje imaju zajednički cilj - profesionalni razvoj i to nas generacijama drži na okupu.

S kojim se problemima HUMS u

posljednje vrijeme najviše suočava? Je li to nedostatak sredstava za realizaciju projekata?

Svakako, ekonomska situacija indirektno utječe na aktivnost ovakve vrste, no problem je zapravo druge prirode, a nazvat ćemo ga "problemi medicinskih sestara u Hrvatskoj".

Koje projekte u dogledno vrijeme HUMS planira realizirati? Kakvi su su vam planovi i ciljevi?

Radimo prema strateškom okviru HUMS-a 2008.-2014. godine te, neovisno o strategiji udruge, definiramo probleme i određujemo prioritete u njihovom rješavanju. Neki projekti HUMS-a su u realizaciji, na primjer Bolnica prijatelj djece, SENS kao projekt regionalne suradnje i projekti društva patronažnih sestara. Društvo Hitne medicinske

HUMS je potaknuo osnivanje HSS MS-MT-a i Komore medicinskih sestara

pomoći sudjeluju u aktivnostima Ministarstva zdravlja itd.

Stručno usavršavanje i dostupnost naobrazbe, kako bi se mogao pratiti i razvoj medicinske znanosti i tehnike za medicinske je sestre prioritet, i to kontinuirani. Kako se HUMS nosi s takvim izazovima?

HUMS je potpisnik ugovora o međusobnoj suradnji s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Kolegica Rimac, bivša predsjednica HUMS-a, potpisnica je tog sporazuma, što znači da je Medicinski fakultet inicirao i sudjelovao u izradi programa sveučilišnog diplomskog studija za sestre koji nam je potreban kako bismo obrazovali vlastiti kadar. Drugim riječima, sada su nositelji kolegija uglavnom liječnici. No, što se tiče stručnog usavršavanja, naša stručna društva tijekom cijele godine organiziraju raznorazna događanja u vidu konferencija, simpozija, kongresa i sl. te se na taj način brinu o kontinuiranom profesionalnom razvoju.

Što će se promijeniti ulaskom Hrvatske u EU u pogledu školovanja medicinskih sestara jer nacionalno i europsko školstvo nisu kompatibilni?

Prema saznanjima, medicinske sestre u Hrvatskoj bi nakon ulaska RH u EU trebale zadržati dosad stečena prava.

S obzirom na to da se, prema natpuku i odluci Ministarstva zdravlja, medicinske sestre u zdravstvenim ustanovama više ne zapošljavaju, je li posljedica toga odlazak medicinskih sestara i tehničara u inozemstvo?

To je odluka Ministarstva od 1. siječnja ove godine, no kako će se ta odluka reflektirati s obzirom na ekonomsku situaciju u zemlji, vidjet ćemo nakon 1. srpnja 2013. Veliki broj odlazaka medicinskih sestara iz Hrvatske zabilježen je 1993., no ni tada nije bio veći od deset posto ukupnog broja medicinskih sestara.

Što će se, kad je riječ o sestrinstvu, kod nas morati uskladiti s normama EU?

Pod usklađivanje normi možemo podvesti kompetencije, standarde prakse, sistematizaciju ili, bolje rečeno, stvarnu primjenu onoga što piše u dokumentima, a ne 'jedno piše, a drugo se radi'.

Na koji način surađujete s međunarodnim asocijacijama medicinskih sestara?

Član smo Međunarodnog Vijeća medicinskih sestara (ICN), zatim Europske federacije medicinskih sestara (EFN) gdje je kolegica Rimac i dopredsjednica u drugom mandatu, a i naša stručna društva članovi su stručnih europskih asocijacija.

Kakva je suradnja HUMS-a sa HSS MS-MT-om s obzirom na to da su te dvije organizacije partneri?

Suradnja je vrlo dobra. Ja sam članica HSS MS-MT-a. Za one koji to ne znaju ili su zaboravili, naš strukovni sindikat osnovale su članice HUMS-a. Dakle, bilo bi logično da su članovi HUMS-a članovi našeg sindikata i obrnuto.

Koliko članova i podružnica ima HUMS i koliko je društava u njegovu sastavu?

HUMS ima registriranih 12.000 članova, od toga 7000 plaća redovito članarinu, 40-ak podružnica i 27 stručnih društava.

Je li mjesto predsjednice HUMS-a zahtjevno, imajući u vidu potrebe i ograničenost sred-

stava?

Da, vrlo, no zahtjevno je s obzirom na veličinu udruge i sve aktivnosti. Moj rad je volonterski jer sam zaposlena u Klinici za infektivne bolesti 'Dr. Fran Mihaeljević'. (ir)

Prema saznanjima, medicinske sestre u Hrvatskoj nakon ulaska RH u EU trebale bi zadržati dosad stečena prava

Usklađivanje normi sa EU bit će stvarna primjena onoga što piše u dokumentima, a ne 'jedno piše, a drugo se radi'

Odgovori i pravni savjeti Stručne službe

Pravo na jubilarnu nagradu prema trenutačno važećim kolektivnim ugovorima (dopis ravnateljima)

Nakon obraćanja naših članova, a Vaših zaposlenika, javljamo Vam se u vezi poteškoće koja je nastala u Vašoj ustanovi, a koja je rezultirala time da su radnicima isplaćene jubilarne nagrade u višestruko manjem iznosu od onoga koji je propisan obvezujućim propisima.

Trenutačno su na snazi dva propisa koji za radnike u sustavu zdravstva uređuju pravo na jubilarnu nagradu, Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama koji u svom Dodatku I. govori da će se u 2013. godini za isplatu jubilarnih nagrada primjenjivati osnovica od 500,00 kuna te Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja koji govori da će Vlada Republike Hrvatske i sindikati javnih službi pregovarati svake

godine u postupku donošenja prijedloga državnog proračuna, s time da, ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto.

Budući da ta dva propisa pravo na jubilarnu nagradu uređuju drukčije, uvijek će se primijeniti onaj koji je za radnika povoljniji (sve sukladno odredbi čl. 7. st. 3. Zakona o radu), a kako određuje veću osnovicu za jubilarnu nagradu, za radnika je nesumnjivo povoljniji Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Kako Zajedničko povjerenstvo za tumačenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nikada nije osnovano, odredbu tog kolektivnog ugovora dopušteno je primjenjivati samo onako kako glasi, tj. osnovica za izračun jubilarne nagrade uvijek će iznositi 1.800,00 kn, osim ako sindikati javnih službi i Vlada RH ne postignu sporazum u postupku pregovora pri donošenju prijedloga državnog proračuna!

Prema navedenoj odredbi,

sporazumom o visini osnovice smatra se isključivo onaj sporazum koji su sindikati javnih službi i Vlada RH postigli tijekom pregovora u postupku donošenja prijedloga državnog proračuna. Važno je napomenuti da postupak pregovora pri donošenju prijedloga državnog proračuna uopće nije proveden, već je Vlada RH sama, bez sudjelovanja sindikata javnih službi, donijela prijedlog državnog proračuna, pa zbog toga uopće ne možemo govoriti da je Vlada sa sindikatima pregovarala, a posebno da je postigla sporazum o visini osnovice za jubilarnu nagradu. Činjenica je da je dio sindikata javnih službi, tijekom pregovora za sklapanje novog Temelnog kolektivnog ugovora, postigao sporazum s Vladom RH o visini osnovice jubilarne nagrade za 2013. godinu u umanjenom iznosu od 500,00 kuna. No, navedeno ni na koji način ne utječe na odredbu Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja jer je svaki kolektivni ugovor samostalni dokument čije se odredbe ne mogu derogirati odredbama drugog kolektivnog ugovora. Nadalje, Kolektiv-

ni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja točno određuje što se smatra sporazumom o visini osnovice za jubilarnu nagradu, a to je sporazum koji sindikati javnih službi i Vlada RH postignu 'u postupku donošenja prijedloga državnog proračuna' pa se slijedom toga bilo koji drugi dogovor (i to samo s dijelom sindikata javnih službi) ni na koji način ne može smatrati sporazumom iz čl. 86. st. 2. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Također smo upoznati s činjenicom da je Ministarstvo zdravlja svim zdravstvenim ustanovama uputilo naputak prema kojemu je jubilarnu nagradu potrebno obračunati s osnovicom od 500,00 kuna, sukladno sporazumu koji su sindikati javnih službi postigli s Vladom RH pri sklapanju novog TKU-a. No, navedeni naputak nije uputa za dosljednu primjenu te odredbe, nego pravno tumačenje koje Ministarstvo zdravlja nije ovlašteno dati. Tumačenja odredbi kolektivnog ugovora može dati samo Zajedničko povjerenstvo za njegovo tumačenje, a bez službenog tumačenja postoji obveza dosljedne primjene propisa, tj. primjena propisa 'onako kako glase', pa bi u potpunosti neosnovano i neutemeljeno bilo tumačenje da se sporazumom može smatrati svaki dogovor s bilo kojim sindikatima, ako propis jasno i nedvojbeno navodi što se smatra sporazumom i s kim on mora biti sklopljen.

Upravo zbog navedenoga, sporazumom o visini osnovice za jubilarnu nagradu smatrat će se samo onaj koji je sklopljen između sindikata javnih službi i Vlade RH u postupku pregovora tijekom donošenja prijedloga državnog proračuna, dok se u svakoj drugoj situaciji (kada takav dogovor nije postignut ili pregovori nisu provedeni) primjenjuje osnovica za obračun od 1.800,00 kuna.

Ako ustrajete u isplati jubilarnih nagrada u smanjenom obimu i radnicima kojima ste je već isplatili ne isplatite i razliku do punog iznosa, u ime naših članova obavještavamo Vas da će njihova zaštita biti potraživana pred stvarno nadležnim sudom.

Dopune Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika i polaganje stručnog ispita sukladno novim odredbama (dopis povjereniku)

Nakon što smo zaprimili Vaš upit vezan za dopune Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika i novine koje donose nove odredbe, očitujemo se kako slijedi.

Najznačajnija novina koju donosi Pravilnik o dopunama Pravilnika o pripravničkom stažu je ona u čl. 2., a koja u čl. 3. Pravilnika dodaje stavke 4. i 5. koji glase:

(4) *Zdravstveni radnik koji je obavio pripravnički staž i položio stručni ispit i nakon toga stekao višu razinu obrazovanja u istom zdravstvenom usmjerenju te ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u tom zdravstvenom usmjerenju, obavezan je položiti stručni ispit bez obveze obavljanja pripravničkog staža.*

(5) *Zdravstvenom radniku koji je nakon*

obavljenog pripravničkog staža i položenog stručnog ispita stekao višu razinu obrazovanja u drugom zdravstvenom usmjerenju, trajanje pripravničkog staža može se

skratiti za dio programa, ako je program obavljenog pripravničkog staža sukladan programu pripravničkog staža više razine obrazovanja.

Prima navedenim odredbama, svim zdravstvenim radnicima koji su odradili pripravnički staž i položili stručni ispit to se priznaje bez ikakvih ograničenja, ali ako se tijekom rada ti radnici doškoluju u istom zdravstvenom usmjerenju, bit će obvezni ponovno polagati stručni ispit. Ako radnici u tom zdravstvenom usmjerenju rade dulje od jedne godine, stručni ispit moći će polagati bez prethodnog obavljanja pripravničkog staža, ali ako su se radnici doškolovali, a još uvijek nemaju godinu dana radnog staža u tom usmjerenju, bit će obvezni odraditi i pripravnički staž prije polaganja stručnog ispita. Radnici koji su se doškolovali u drugom zdravstvenom usmjerenju svakako će prije polaganja stručnog ispita morati odraditi pripravnički staž, ali se trajanje tog pripravničkog staža može skratiti za dio programa, no samo pod uvjetima koje propisuje novi stavak 5 (gore citiran).

Dopune predmetnog Pravilnika na snagu su stupile 12. veljače 2013. godine, a u prilogu ovog dopisa dostavljamo Vam primjerak njegova pročišćenog teksta.

Pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla za radnike u sustavu zdravstva RH

Sukladno Vašem upitu o naknadi prijevoza za dolazak i odlazak s posla radnicima Vaše ustanove i problemu koji je nastao jer radnicima nije isplaćena naknada za troškove prijevoza za veljaču 2013. godine, očitujemo se kako slijedi.

Budući da je novim Temeljnim kolektivnim ugovorom došlo do promjene načina na koji se obračunava i isplaćuje naknada za prijevoz na posao i s posla, sigurno je da će doći do razlike u njezinoj isplati jer će neki radnici izgubiti pravo na tu naknadu, dok će nekim radnicima biti umanjena, no sigurno je da se sukladno odredbama novog TKU-a više neće isplaćivati unaprijed kao do sada, nego najkasnije do 15. tekućega mjeseca.

No, prije svega, važno je napomenuti da do promjene načina isplate naknade za prijevoz još uvijek ne može doći, jer je unatoč tome što je novi TKU stupio na snagu, još uvijek na snazi i Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja koji ovo pravo uređuje povoljnije za radnike. Slijedom odredbe čl. 7. st. 3. Zakona o radu, uvijek se primjenjuje ono pravo koje je povoljnije za radnika, a to je u konkretnom slučaju granski kolektivni ugovor. Tome u prilog govori i mišljenje Ministarstva rada i mirovinskog sustava te Ministarstva zdravlja koje Vam dostavljamo uz ovaj dopis.

Slijedom navedenoga, isplata naknade za prijevoz ne može se obračunati po novosklupljenom TKU-u, nego po granskom kolektivnom ugovoru koji je još uvijek važeći.

Očitovanje na upite medicinskih sestara zaposlenih u timovima dentalne medicine

Nastavno na Vaš upit o medicinskim sestrama zaposlenim u timovima dentalne medicine, očitujemo se kako slijedi.

Intencija da se medicinske sestre u timovima dentalne medicine preimenuje u dentalne asistentice pokrenuta je dopisom koji je Komora dentalne medicine prije godinu dana uputila svim ordinacijama dentalne medicine, a u kojemu je tražila da se sestre upišu u navedenu komoru kako bi od nje dobivale licence za daljnji rad u timu dentalne medicine. Upravo zbog navedenoga, naš Sindikat odmah se obratio resornom Ministarstvu upozoravajući na nepravilnosti koje su tim dopisom počinjene. Naime, Zakon o zdravstvenoj zaštiti u čl. 27. St. 2. navodi: 'Poslove u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini obavljaju doktori medicine, specijalisti obiteljske (opće) medicine ...doktori stomatologije u timu sa stomatološkim asistentom, odnosno medicinskom sestrom/medicinskim tehničarom... a poslove zaštite mentalnog zdravlja i prevencije te izvanbolničkog liječenja ovisnosti obavlja specijalist psihijatrije'. Slijedom takve odredbe Zakona, Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti u čl. 15. st. 5. navodi da su u ordinaciji dentalne medicine minimalno: 'Radnici: 1 doktor dentalne medicine i 1 dentalni asistent za 8 sati radnog vremena'. Budući da odredba Zakona govori o tome da u timu radi stomatološki asistent, odnosno medicinska sestra/tehničar, a Pravilnik govori da u timu radi minimalno stomatološki asistent, jasno je da u timu mogu raditi i stomatološki asistent i medicinska sestra/tehničar, ali pritom stomatološki asistent predstavlja minimum zdravstvene naobrazbe radnika koji radi u timu. Niti jedna od tih odredbi ne govori da medicinske sestre/tehničari ne mogu raditi u timovima dentalne medicine niti da to mogu biti isključivo stomatološki asistenti, već samo da razina obrazovanja ne smije biti ispod one koju imaju stomatološki asistenti.

Medicinske sestre općeg smjera imaju širu razinu zdravstvenog obrazovanja od stomatoloških asistenata jer osim u timu dentalne medicine, s važećom licencom mogu raditi i u drugim područjima zdravstva, i to ne samo na primarnoj razini zdravstvene zaštite. Prema tome, razina obrazovanja medicinskih sestara/tehničara dovoljno je visoka da bi oni bez ikakvih zapreka mogli raditi u timovima dentalne medicine a da se ne upisuju u Komoru dentalne medicine, a sve zato što im licenca koju izdaje Hrvatska komora medicinskih sestara daje mogućnost rada na poslovima koje obavljaju.

Slijedom svega navedenoga, medicinske sestre/tehničari zaposleni u timovima dentalne medicine nisu dužni pristupiti Komori

dentalne medicine i od njih tražiti licencu za rad jer važeću licencu za poslove koje obavljaju već imaju od Hrvatske komore medicinskih sestara, pa ne postoji niti jedna pravna osnova prema kojoj bi se od njih moglo tražiti da zamrzu članstvo u jednoj komori i pristupe drugoj, a slijedom toga ne postoji ni obveza medicinskih sestara/tehničara da pristupe Hrvatskoj komori dentalne medicine.

Odmah nakon aktualizacije ovog problema naš sindikat je reagirao tako da je o svemu obavijestio Ministarstvo zdravlja i zatražio očitovanje ministra. U vezi ovog problema Ministarstvu se obratila i Hrvatska komora medicinskih sestara u čijoj nadležnosti i jest rješavanje ovog pitanja, a Komora je i na svojim web stranicama objavila priopćenje u kojemu navodi kako medicinske sestre/tehničari zaposleni u timovima dentalne medicine i dalje mogu raditi u njima temeljem licenci koje im je izdao HKMS. Zbog toga, ako na medicinske sestre/tehničare bude ikakvih pritisaka da pristupe Komori dentalne medicine (bilo od strane Dentalne komore, bilo od strane njihovih poslodavaca), savjetujemo da se odmah obrate Hrvatskoj komori medicinskih sestara kao nadležnoj za rješavanje ove problematike.

Sindikalna 2012./2013. Krono

PROSVJED SINDIKATA JAVNIH SLUŽBI
11. LISTOPADA 2012.:

'Izdali ste...'

Nakon što su sindikati javnih službi odbili potpisati izmjene Temelnog kolektivnog ugovora, koji je tada Vlada RH jednostrano raskinula, u Zagrebu su počeli sindikalni prosvjedi.

U prosvjedu su sudjelovali Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara na čelu s Anicom Prašnjak, Sindikat hrvatskih učitelja Zvonimira Laktašića, Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske Branimira Mihalinca te Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja Vilima Ribića. Na prosvjedu se okupilo oko 10.000 sindikalaca iz svih dijelova Hrvatske.

Sindikalci su se okupili na Trgu francuske revolucije pa se ilicom uputili prema Trgu bana Jelačića. Na početku povelje kojoj je krajnji cilj bio Markov trg, prosvjednici su nosili veliki transparent s natpisom 'Izdali ste...'. Među natpisima bilo je i onih s domišljatim sadržajem - na jednom pacijent viče: 'Sestro, gdje ste?', a ona mu odgovara: 'Na burzi rada!'

Na razglasu se puštalo Linićeve govore i govore ostalih ministara te premijera Milanovića koje su prosvjednici slušali i izviždali. Okupljenima su se cijelo vrijeme obraćali sindikalni čelnici. Vilim Ribić, ispred Matice

logija

hrvatskih sindikata, prozivao je za neoliberalizam SDP u koji su se, kako je rekao, uvukli kapitalisti i financijaši. Predstavnik pravosudnih policajaca Milan Stipanović govorio je o neplaćanju prekovremenog rada. Anita Car iz Sindikata za odgoj i obrazovanje prozvala je ministre za nekompetentnost. Zvonimir Laktašić govorio je o nepripremljenosti SDP-a i koalicijskih partnera za vlast te da nisu imali spremne ljude za ministarstva prosvjete i rada.

Na kraju, oko 1500 prosvjednika uputilo se na Trg sv. Marka pred Banske dvore gdje je također bilo bučno.

JEDNODNEVNI ŠTRAJK UPOZORENJA 29. STUDENOGA 2012.:

Nova taktika Vlade prema sindikatima

Sindikati udruženi u Maticu hrvatskih sindikata i Hrvatski školski sindikat Preporod organizirali su 29. studenoga jednodnevni štrajk upozorenja zbog otkazivanja Temelnog kolektivnog ugovora za javne službe. Tako je zbog smanjenja cijene rade, umanjivanja radničkih prava, raskidanja kolektivnog ugovora i nepostojanja socijalnog dijaloga 29. studenoga 2012. godine u svim zdravstvenim ustanovama održan jednodnevni štrajk. Upute i svi materijali za organizaciju štrajka bili su poslani svim povjerenicima HSS MS-MT-a, s tim da je Vlada RH

obaviještena o njegovu održavanju. No, zbog specifičnosti rada u zdravstvenim ustanovama neki se poslovi nisu smjeli prekinuti. Čelnici sindikata i većina medija tadašnji štrajk u zdravstvu, prosvjeti, visokom obrazovanju i znanosti ocjenjivali su uspješnim jer je štrajkalo više od 70.000 radnika. Bila je to demonstracija snage sindikata koja je natjerala Vladu RH da počinje mijenjati taktiku prema sindikatima javnih službi. Sindikati javnih službi dobili su tada i potporu sindikata iz realnog sektora i nevladinih udruga. Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a, Anica Prašnjak, nakon štrajka govorila je o prijetnjama kojima su bile izložene medicinske sestre i tehničari. Dakako, zbog prirode posla bilo je nemoguće da medicinske sestre i tehničari štrajkaju tako da uopće ne rade. Pa ipak, štrajk je u većini zdravstvenih ustanova prošao uspješno i nije došlo do prekidanja prijeko potrebnih poslova, a članovima HSS MS-MT-a u štrajku su se pridružili i mnogi drugi zdravstveni i nezdravstveni radnici u ustanovama.

Zbog naputaka svoga sindikata, a i specifičnosti posla, medicinske sestre i tehničari u pet zadarskih zdravstvenih ustanova nisu obustavili rad, ali su svoje nezadovoljstvo istaknuli isticanjem bedževa.

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a, Anica Prašnjak, u povodu održanog štrajka gostovala je u HRT-ovoj emisiji 'Hrvatska uživo'.

Štrajk od 29. studenoga 2012. proveden je na temelju referenduma iz kolovoza 2012. na kojemu su članovi Matice hrvatskih sindikata sa 94,07 posto protiv odbili Vladin prijedlog izmjene i dopune temeljnog kolektivnog ugovora.

PRVI SVIBNJA 2013.:

'Mijenjajte smjer ili će narod mijenjati vas!'

Sindikalni čelnici optužili su premijera Zorana Milanovića da je izdao radništvo, socijalnu državu, svoje birače i ideju socijaldemokracije, te da služi samo interesima krupnog kapitala i banaka, koji su također bili oštro napadani.

Dugotrajnim zviždukom protiv Zorana Milanovića i njegove Vlade te uz dramatične taktove 'Carmine Burane' počeo je i završio prvosvibanjski prosvjed u organizaciji pet sindikalnih središnjica.

Prema sindikalnim procjenama, na Trgu bana Jelačića okupilo se oko 20 tisuća radnika iz državnih i javnih službi - učitelja i nastavnika, medicinskih sestara, kulturnjaka, šumara, željezničara, službenika, poštara, vatrogasaca, komunalaca, zaposlenih u energetskim djelatnostima - mnoštvo kojemu se pridružilo i dvadesetak udruga, počevši od braniteljskih, seljačkih, članovi udruge 'Frank', ženske udruge, mladi 'alternativci', studenti, udruga 'zviždača', Zagreb pride, Zelena akcija... a na Jelačićevu trgu Jelačića se i spominjalo. - Ova nas Vlada vodi daleko od onoga za što se davno prolijevala krv. Danas smo svi zajedno ovdje, samo s jednim ciljem - da Vlada promijeni smjer, da nas više ne vodi u propast! - kazao je prvi čovjek SSSH Mladen Novosel pred okupljenim mnoštvom, koje je pristiglo iz svih krajeva Hrvatske, nezadovoljno politikom dosadašnjih, i ove Vlade koja, kako su ponovili svi sindikalni čelnici, radi isključivo u korist kapitalizma, mlade tjera u inozemstvo, a one koji ostaju na prosjački štap.

- Poslodavcima šalju poruku da s radnicima čine što god ih volja, da umanjuju plaće, ukidaju kolektivne ugovore, što god žele - kazao je Novosel, a njegov kolega iz Nezavisnih hrvatskih sindikata, Krešimir Sever, poručio kako ova zemlja nema perspektive ako sam narod stvari ne uzme u svoje ruke. - Mijenjajte smjer ili će narod mijenjati vas! - bilo je općenito geslo jučerašnjeg prosvjeda.

- Da u Vladi ima više savjesti, ne bi ljude slala da kopaju po kontejnerima, mlade ne bi slali trbuhom za kruhom u inozemstvo. Oni svojim postupcima samo pune Zavod za zapošljavanje. Bilo bi pošteno da konačno priznaju da ne znaju, no i zato treba skrušenosti i poniznosti, a oni su u stanju samo brinuti se za sebe i vladati dekretima. Što ne mogu postići pregovorima, rješavaju zakonima, a javni sektor optužuju za stanje u kojem se nalazi realni sektor - ogorčen je bio Sever. Sindikati će ustrajati, kazao je, 'makar mijenjali vlast češće nego prljave čarape'.

- Godinu i pol narod s Markova trga dobiva nasilničke poruke - obratio se mnoštvu Vi-

lim Ribić, predsjednik Matice hrvatskih sindikata. - Imamo vlast - kazao je - kojoj na živce idu svi, osim onih koji joj financiraju predizborne kampanje. Prije izbora glasačima niste, međutim, rekli da će oporavak stići tek 2016. godine, kao što sada govorite, i koliko će još ljudi dotad ostati bez posla! Mladim, visokoobrazovanim ljudima odredili ste sramotnu cijenu rada od 1.600 kuna, kojom se ruši cijena rada i ostalima, izdali ste sve, osim imućnih. Bankarima ste omogućili uzimanje bonusa od 600 milijuna kuna, novac koji je mogao biti božničnom i regresom za 250.000 zaposlenih u javnom sektoru - poručio je Ribić Vladi, iznoseći i poražavajući podatak prema kojemu se od 2001. godine iz Hrvatske iselilo 110 tisuća ljudi.

Čelnik Hrvatske udruge sindikata Ozren Matijašević Vladi se pak obratio riječima kako je 'ubila' nadu sa svojim suludim mjerama štednje, a bez ikakve razvojne politike. Upropastila je, kazao je, kućanstva i ono malo preostale industrije, ničim nije spriječila bijeg investitora, a bankama i dalje dopušta da gule kožu građana,

da bi svoje ekstradobiti zatim iznijeli van iz Hrvatske. - Od Vlade Zorana Milanovića tražimo da pokrene domaću proizvodnju, investicije, jača konkurentnost potičući inovativnu proizvodnju, spriječi uvoz, pogotovo u prehrambenoj industriji. Mijenjajte poreznu politiku, opteretite banke i sve druge koji zarađuju ekstra profite - kazao je Matijašević. Obrušio se i na prvog čovjeka HUP-a, Ivicu Mudrinića, kazavši kako on 'dijeli lekcije, a ima plaću kojom bi se prehraniti moglo nekoliko prvih prosvjednih redova'.

- Dignite glas za ove države spas! - poručio je na kraju Matijašević, dok je Damir Jakuš, predsjednik URSH-a, naglasio kako će se, bude li trebalo, nastaviti s generalnim štrajkovima, blokirati Ustav, ali i Vladi 'potpisati' smjena.

U dugačkoj koloni koja je s Trga Francuske Republike krenula put Jelačić placu bilo je Zagrepčana, Splitskana, Riječana, Istrana, Slavonaca, Ličana, radnika iz svih regija i županija. Prosvjed je bio besprijekorno organiziran, sve je odrađeno u minutu kako je i planirano, a da

Referendum o štrajku do ispunjenja zahtjeva od 14. do 17. svibnja

Na provedenom referendumu o štrajku (od 15. do 17. svibnja 2013.) sudjelovalo je 89,89 posto podružnica, dok je postotak članova koji su pristupili referendumu bio 53,85 posto.

Za provođenje štrajka do ispunjenja zahtjeva izjasnilo se 82,46 posto članova (odgovorilo je DA). Protiv provođenja štrajka do ispunjenja zahtjeva izjasnilo se 16,41 posto članova (odgovorilo je NE). Nevažjećih listića bilo je 1,12 %.

bude što upečatljivija i bučnija, u prosvjednu je kolonu ubačeno i nekoliko vatrogasnih vozila. Na kraju kolone, osim Hitne pomoći, kretao se i kamion zagrebačke Čistoće koji je meo Ilicu kojom su se kretali. Sve je proteklo bez incidenata. Putem, građani su povicima ili gestikulacijom uglavnom podržavali prosvjednike. Dva i pol sata nakon polaska s Trga Francuske Republike, prosvjed je završio na Jelačićevu trgu, odakle su se prosvjednici razišli do svojih autobusa i otputovali kući.

Iako su neki mediji skloni vladajućoj koaliciji željeli relativizirati broj prosvjednika, kad se usporedi, primjerice, broj sta-

novnika neke velike države, poput Njemačke, i Hrvatske - onda je broj od 20.000 prosvjednika istovjetan broju od 400.000 prosvjednika u Njemačkoj. Stoga svaki pokušaj banaliziranja sindikalnih akcija ne služi na čast onima koji to čine.

29. SVIBNJA - PROSVJED ČELNIKA SINDIKATA I POPULARNI TRANSPARENT: 'Mrsiću, lažete!'

Kad su predstavnici jedanaest sindikata javnih i državnih službi 29. svibnja ispred Banskih dvorana transparentom odgovorili ministru rada i mirovinskog sustava Mirandu Mrsiću, nitko nije slu-

tiio da će transparent s natpisom 'Ministre Mrsiću, lažete! Nismo tražili povrat 1,7 milijardi kuna! Svjedoci: ministri Linić i Bauk!' - postati tako poznat. U RH nije bilo televizijske i radijske postaje, portala niti tiskovine koji nisu prenijeli poruku jedanaest sindikata javnih i državnih službenika.

Naime, nakon što su sindikati 27. svibnja u prostorijama Ministarstva rada i mirovinskog sustava u svojim zaključcima, među ostalim, tražili da Vlada RH jamči povratak umanjениh prava nakon privrednog oporavka zemlje, ministar Mrsić izjavio je da su sindikati tražili povrat 1,7 milijardi kuna i otpuštanje 17.000 ljudi. Čelnici jedanaest sindika-

ta javnih i državnih službi brzo su 'pročitali' Mrsića i odmah reagirali transparentom na Trgu sv. Marka. Time su izazvali veliki interes medija koji su prenijeli poruke te, uz ostalo, dali i prigodne izjave.

- Nitko nije mogao zaključiti da sindikati traže milijardu i sedamsto milijuna kuna ili da traže da 17 tisuća ljudi ostane bez posla - rekla je Ljuba Pilić iz Sindikata djelatnika kulture i zaključila da bi u tom slučaju 'zaista bili zadnji gadovi'.

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak uputila je poruku Mrsiću citirajući poznatog ruskog književnika Solženjicina: - Najgore je izgubiti savjest. Kao što ne možeš vratiti izgubljeni život, tako ne možeš vratiti niti izgubljenu savjest.

Vilim Ribić, predsjednik Matice hrvatskih sindikata, izjavio je da Mrsić putem medija želi održati iluziju kako je on u sporu sa sindikatima tobože nekakav pobjednik. Ribić je također ponovio da sindikati nisu tražili nikakav novac na sastanku s predstavnicima Vlade RH.

Članovi HSS MS-MT-a aktivni i borbeni

Prosvjedi i štrajkovi u sindikalnome su pokretu odavna poznati kao jedno od sredstava pritiska na vladajuće strukture. Hrvatski sindikat medicinskih sestara i tehničara pripada grupi borbenijih sindikata u RH. Budući da je organizacija unutar sindikata izvrsna, članovi HSS MS-MT-a iz svih dijelova Hrvatske redovito su na svim velikim sindikalnim prosvjedima i akcijama.